አማርኛ

እንደአፍ መፍቻ ቋንቋ

የተማሪ መጽሐፍ

አንደኛ ክፍል

አዘጋጆች፡-

መዓዛ ታረቀኝ ወርቅነህ
እሸቱ ግርማ ኃ/ጊዮርጊስ
ዩሱፍ ማሩ ፈረጅ

ገምጋሚዎች፡-

መስፍን ደፈረሱ ወ/መድህን
ትንቢት ግርማ ሀይሉ
ፋሲል ብዙነህ በቀለ

የጥራት ተቆጣጣሪ ፍሬሕይወት አሰፋ ከበደ

ሌይ አውት እና ኢሉስትሬሽን ዲዛይን፡-
እንጦጦ ፖሊ ቴክኒክ ኮሌጅ

አስማምቶ አዘጋጆች

ማስረሻ ደናኖ
ንጋቱ አሰፋ

ኢፌዴሪ ትምህርት ሚኒስቴር

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት
ትምህርት ቢሮ

ምስጋና

ይህ መጽሐፍ በትምህርትና ሥልጠና ፍኖተ ካርታ ምክረ ሐሳብ መሰረት በኢፌዲሪ ትምህርት ሚንስቴር ተዘጋጅተው የቀረቡትን የሥርዓተ ትምህርት መጽሐፍት ማዘጋጃ ሰነዶችን መነሻ በማድረግ በአዲስ አበባ ከተማ አስተደደር ትምህርት ቢሮ ተዘጋጅቶ በሲዳማ ብሔራዊ ክልል መንግስት ትምህርት ቢሮ የማስማማት ዝግጅት የተደረገበት ሲሆን የማስማማት ዝግጅቱና የሕትመት ወጪው በሲዳማ ብሔራዊ ክልል መንግስትና በኢፌዲሪ ትምህርት ሚኒስቴር የአጠቃላይ ትምህርት ጥራት ማረጋገጫ ፕሮግራም-ኢ/GEQIP-E/ ተሸፍኖአል፡፡

በመሆኑም መጽሐፉን የማስማማት ዝግጅት ተደርጎበት መጠቀም እንዲቻል ለፈቀደ አዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ትምህርት ቢሮ፣ የማስማማት ዝግጅቱን በገንዘብ፣ በሰው ሃይልና በማቴሪያል፣ ልምዳቸውንና ዕውቀታቸውን በማጋራት ለረዱ፣እንዲሁም ሌሎችም በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ለደገፉ አካላት፣ተቋማትና ግለሰቦች ሁሉ የሲዳማ ትምህርት ቢሮ ምስጋናውን ያቀርባል፡፡

©የቅጂ መብት.

የመጽሐፉ ህጋዊ የቅጂ ባለቤት የአዲስ አበባ አስተዳደርና የሲዳማ ብሔራዊ ክልል ትምህርት ቢሮዎች ናቸው፡፡

© 2014፣ በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ድሞክራሳዊ ሪፓብልክ ትምህርት ሚኒስቴር፤ የቅጂ መብት ሙሉ የተከበረ ነው፡፡ ያለፈቃድ ማተም፣ ማባዛት፣ ባልተገባ መንገድ ማከማቸትና በሃርድ ኮፒም ሆነ በሶፍት ኮፒ ማሰረጨት እንዲሁም ላልተገባ ዓላማ መጠቀም በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ድሞክራሳዊ ሪፓብልክ፤ ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ቁጥር 410/2004 ቅጂ መብት እና ጥበቃ ደንብ መሰረት ያስቀጣል፡፡

የመጀምሪያ እትም 2016 ዓ.ም
ሲዳማ/ ሃዋሳ

ይዘት

መግቢያ

1. ምዕራፍ አንድ 1
   ቤተሰብ
2. ምዕራፍ ሁለት..17
   ቤት
3. ምዕራፍ ሦስት..30
   ትምህርት ቤት
4. ምዕራፍ አራት..41
   ጓደኞሞች
5. ምዕራፍ አምስት..53
   ተክሎች
6. ምዕራፍ ስድስት...63
   የመንገድ ደህንነት
7. ምዕራፍ ሰባት ……………………………..................... 74
   ተረት
8. ምዕራፍ ስምንት ………………………….............. 86
   ምግብ
9. ምዕራፍ ዘጠኝ…....................................…………… 97
   የግል ንፅህና አጠባበቅ
10. ምዕራፍ አስር …………….....................…………… 108
    የቤት እንስሳት

ዋቢ መፅሐፍት

መግቢያ

ይህ መፅሐፍ አማርኛን በአፍ መፍቻ ቋንቋነት ለሚማሩ ተማሪዎች የተዘጋጀ ነው፡፡ መፅሐፉ ተማሪዎች ቋንቋውን በብቃት ማዳመጥ፣ መናገር፣ ማንበብ እንዲችሉ ለማድረግ የሚያስችሉ፣ ለቋንቋው ትምህርት መሰረት የሚጥሉ የተለያዩ ተግባራት ተካተውበት የተዘጋጀ ነው፡፡

ይህ መፅሐፍ አማርኛ በአፍ መፍቻ ቋንቋነት ለሚማሩ ተማሪዎች ዝቅተኛ የመማር ብቃት ሰነድን መነሻ በማድረግ ለዚሁ የክፍል ደረጃ የተዘጋጀውን መርሃትምህርት ተከትሎ የተዘጋጀ ነው፡፡ በመሆኑም ትምህርቱ ውጤታማይሆን ዘንድ የሚከተሉትን መሰረታዊ መርሆዎች አካቷል፡፡

መርህ አንድ

ተማሪዎች ስዕሎችን እየተመለከቱ ተረቶችን (ታሪኮችን) በማዳመጥ፣ የማዳመጥና የመናገር ክሂላቸውን እንዲያዳብሩ ማገዝ ያስፈልጋል፡፡

መርህ ሁለት

በንግግርም ሆነ በፅሑፍ ተማሪዎች የሚነበብላቸውን ታሪክ (ምንባብ) በሚገባ በማዳመጥ ያዳመጡትን ታሪክ (ምንባብ) መግለፅ ይጠበቅባቸዋል፡ የመፃፍ ልምምድ ማድረግ አለባቸው፡፡

መርህ ሶስት

ተማሪዎች የቋንቋው ተተኳሪ ፊደላት የሚወክሏቸውን ድምፆች በመፃፍ፣ ተተኳሪ ፊደላትን በተገቢው የፊደላት አሰዳደር በመጠቀም አዳዲስ ቃላትን እየመሰረቱ ይማራሉ::

መርህ አራት

ተማሪዎች በተተኳሪ ፊደላትና በተለመዱ (ዘውትራዊ) ቃላት የተመሰረቱ ቃላትንና ዓረፍተ ነገሮችን ማንበብ ይጠበቅባቸዋል::

መርህ አምስት

ተማሪዎች የተለመዱ ቃላትን ሲያዳምጡና ሲያነቡ የተዘውታሪ ቃላቱን ፍቺ አብረው መማር አለባቸው፤ በዚህም የሚያዳምጡትንና የሚያነቡትን ሀሳብ ይረዳሉ፤የቃላት ዕውቀታቸውንም በማሳደግ ሐሳብን በንግግርና በፅሑፍ መግለፅ ይችላሉ፤ ሌሎች አዳዲስ ቃላትንም መመስረት ይችላሉ::

መርህ ስድስት

ተማሪዎች የተለያዩ ታሪኮችን (ተረቶችን) እና ሌሎች ፅሑፎችን አንብበው መረዳት ይችሉ ዘንድ የአንብቦ መረዳት ተግባራትን በተደጋጋሚ መስራት ይጠበቅባቸዋል::

• ምክር ለወላጆች

ውድ የተማሪ ወላጆች(አሳዳጊዎች)

ልጆቻችን የቋንቋውን ትምህርት በአግባቡ ይገነዘቡ ዘንድ የእኛና የእርስዎ ጥምር እገዛ ያስፈልጋል፤ ስለሆነም ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ተግባራት ከግምት ውስጥ በማስገባት በቤት ውስጥ ልጅዎን ያግዙ፡፡

- ለልጆችዎ የተለያዩ ታሪኮች፣ ተረቶች ወዘተ ይንገሯቸው ወይም ያንብቡላቸው፡፡
- ለልጆችዎ የነገሯቸውን ታሪክ(ተረት) መልሰው እንዲናገሩ ወይም እንዲተርኩ ያበረታቷቸው፡፡
- በተማሪ መፅሃፍ ላይ የቀረቡትን ምንባቦችና ተግባራት በየጊዜው እየተከታተሉ ያሰሯቸው፡፡
- ልጆችዎ በራሳቸው ተነሳሽነት ተተኳሪ ፊደላትን እንዲለዩ፣ ቃላት እንዲመሰርቱ ያበረታቷቸው፡፡ እንዲሁም ታሪኮችን እንዲያዳምጡ፣እንዲናገሩ፣ እንዲያነቡና እንዲፅፉ ያበረታቷቸው፡፡
- ልጆችዎ መምህሮቻቸው የሚሰጧቸውን ተግባራዊ ክንውን መተግበሪያ የሚሆኑ ቁሳቁሶች እና ሌሎችን በማሟላት የወላጅነት ግዴታዎን ይወጡ፡፡

ምዕራፍ አንድ
ቤተሰብ

የምዕራፉ አላማዎች

- ስለፅህፈት ፅንሰ ሃሳብ የቀረበውን ገለፃ አዳምጣችሁ ትወያያላችሁ፡፡
- ተዘውታሪ ቃላትን ትናገራላችሁ፡፡
- የአዳዲስ ፊደላትን ድምፆች ትለያላችሁ፡፡
- በፊደል ገበታ ላይ ያሉትን ሆሄያት ሁሉ በትክክል ትቀርፃላችሁ፡፡
- እርሳስ ወይም ብዕር በትክክል ይዛችሁ ትፅፋላችሁ፡፡

ማዳመጥ

ተዘውታሪ ቃላት

☞ ተተኳሪ ቃላት

ከመፅሐፍ ጋር የተያያዙ የተለመዱ ቁልፍ ቃላትን መለየት

የመፅሐፍ አያያዝ	የእርሳስ አያያዝ	የመፅሐፍ የኋላ ሽፋን
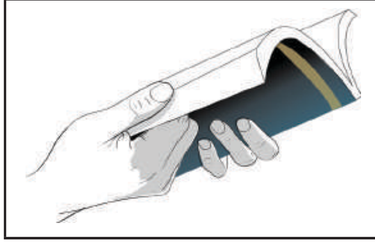		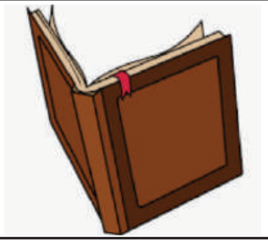

✍መናገር

ትዕዛዝ፡- የቤተሰብ አባላትን ተናገሩ፡፡

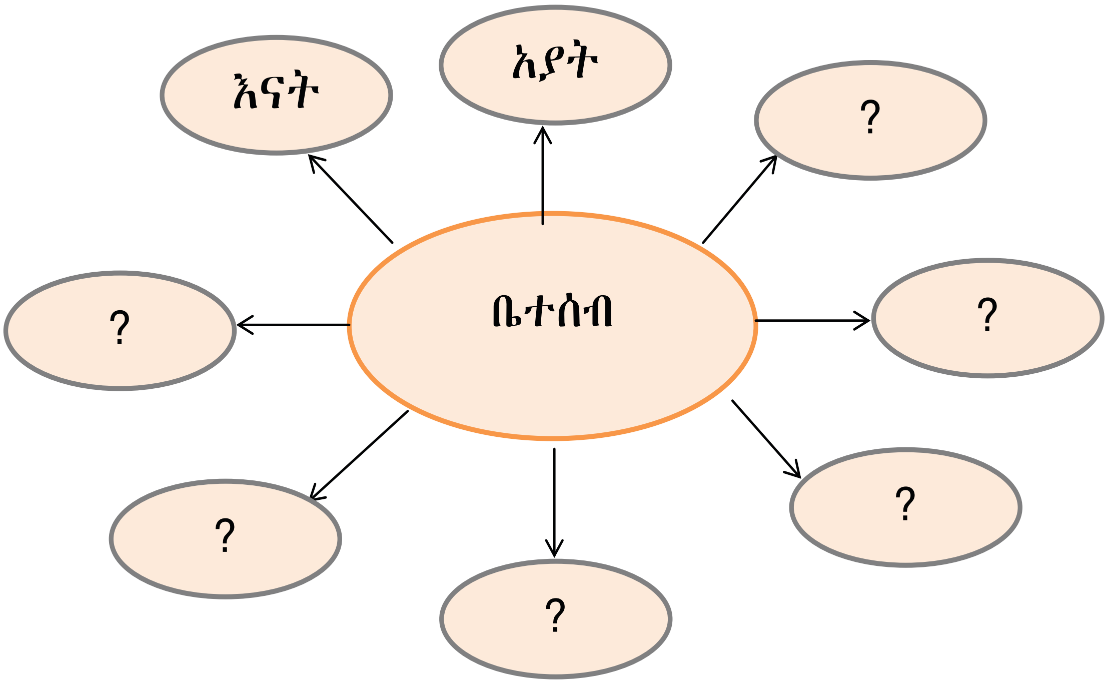

☞ መፃፍ

ቀጥሎ ያሉትን የፅህፈት ምልክቶች ደጋግማችሁ ፃፉ።

1. ቋሚ መስመር (||||)

ቋሚ መስመርን ደጋግማችሁ ፃፉ

____

____

____

2. አግድም መስመር (______ ....)

አግድም መስመርን ደጋግማችሁ ፃፉ።

____

____

____

____

3. ስላች መስመር (/////)

ስላች መስመርን ደጋግማችሁ ፃፉ።

____

____

____

4. ግራ ቅንፍ ((((

የግራ ቅንፍን ደጋግማችሁ ፃፉ።

____
____
____

5. ቀኝ ቅንፍ))))

የቀኝ ቅንፍን ደጋግማችሁ ፃፉ።

____
____
____

6. ቀለበት (o o o)

የቀለበት ምልክትን ደጋግማችሁ ፃፉ።

____

____

☞ ተተኳሪ ፊደላት

የተተኳሪ ፊደልን ቅርፅ መለየት

1. ባለ አንድ እግር ፊደላት

ቀ ተ ቸ ነ ኘ የ ገ ፐ

____

2. ባለ ሁለት እግር ፊደላት

____

ለ ሰ ሸ በ አ ከ ዘ ዠ ደ ጀ ጸ ቨ

____

3. ባለ ሶስት እግር ፊደላት

____

ጠ ጨ

____

4. እግር አልባ ፊደላት

____

መ ወ ዐ ፀ ሀ ፈ

____

✍መጻፍ

ባለአንድ እና ባለ ሶስት እግር ፊደሎችን ጻፉ፡፡

____

____

👂 ማዳመጥ

☞ተተኳሪ ፊደላት

በ ⬇ ቀ ⬇

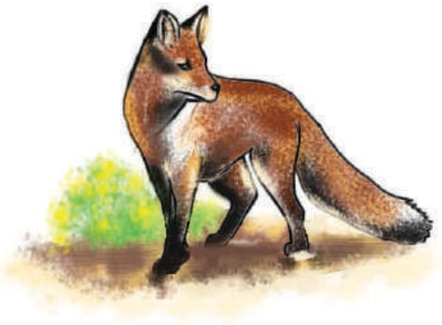

🗝 ቃላት

በሬ	ቀበሮ
በሶ	ቀረ

✍መጻፍ

የ "በ" እና "ቀ" ፊደላትን ደጋግማችሁ ጻፉ፡፡

በ ________ ____________ _____________ _________

ቀ _______ ____________ _____________ _________

"በ" እና "ቀ"ን መነሻ በማድረግ ቃል መስርቱ፡፡

1. በ = ___________ ፤___________ ፤____________
2. ቀ = ___________ ፤ ___________ ፤____________

☞ ተተኳሪ ፊደላት

ቡ ⬇

ቁ ⬇

🗝 ቃላት

ቡቡ	ቁስ
ቡጡ	በቁ

✍ መጻፍ

የ"ቡ" እና "ቁ" ፊደላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

____

____

ትዕዛዝ፡-"ቡ" እና "ቁ"ን ፊደላት መነሻ ላይ በማድረግ ቃላት ጻፉ።

1. ቡ = __________ ፣ __________ ፣ __________
2. ቁ = __________ ፣ __________ ፣ __________

👂 ማዳመጥ

☞ተተኳሪ ፊደላት

ቢ

ቂ

🗝 ቃላት

ቢሮ　　　　　　　　　　　　　　　　በቂ

ቀቢ　　　　　　　　　　　　　　　　ቂጣ

✍መጻፍ

የ "ቢ" እና "ቂ" ፊደላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

____

____

"ቢ" እና "ቂ" ፊደልን በቃል መነሻ ላይ በማድረግ ቃላት ጻፉ።

1. ቢ= __________ ፣ _________ ፣ _________
2. ቂ= __________ ፣ _________ ፣ _________

☞ ተተኳሪ ፊደል

ባ

ቃ

⊶ ቃላት

ባላ

ባባ

ካባ

ቃል

በቃ

✍መጻፍ

የ "ባ" እና "ቃ" ን ድምፆች ደጋግማችሁ ጻፉ፡፡

ባ ቃ

____

ባ እና ቃ ፊደልን በቃል መነሻ ላይ በማድረግ ቃላት ጻፉ፡፡

1. ባ = __________ ፣ __________ ፣ _________

2. ቃ= __________ ፣ __________ ፣ __________

👂 ማዳመጥ

☞ ተተኳሪ ፊደላት

ቤ

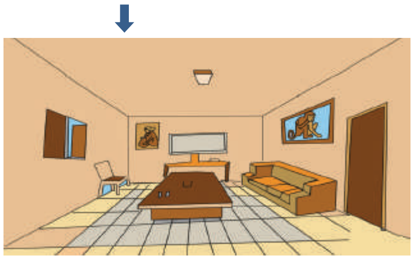

ቄ

🗝 ቃላት

ቤቴ
ቤት

ቄስ
ቄብ

✍ መጻፍ

የ "ቤ" እና "ቄ" ን ፊደል ደጋግማችሁ ጻፉ።

____

____

"ቤ" እና "ቄ" ን መነሻ በማድረግ ቃላት ጻፉ።

1. ቤ= __________ ፣ ____________ ፣ ____________
2. ቄ= __________ ፣ ____________ ፣ ____________

☞ተተኳሪ ፊደላት

ብ

ቅ

⊶ቃላት

ብር ቅር

ብቻ ቆቅ

ብይ ቅብ

✍መጻፍ

የ"ብ" እና የ"ቅ"ን ፊደላት ደጋግማችሁ ጻፉ።

____

____

"ብ" እና "ቅ"ን መነሻ በማድረግ ቃላት ጻፉ።

1. ብ = __________ ፣ __________ ፣ __________

2. ቅ = __________ ፣ __________ ፣ __________

☞ተተኳሪ ፊደላት

ቦ

ቆ

⊶ቃላት

ዳቦ	ቆሎ
ቦዩ	ቆላ
ሽቦ	ቆጮ

✍መጻፍ

የ"ቦ" እና የ"ቆ"ን ፊደላት ደጋግማችሁ ጻፉ።

____

____

"ቦ" እና "ቆ"ን መነሻ በማድረግ ቃላትን ፃፉ።

1. ቦ = __________ ፣ __________ ፣ __________
2. ቆ = __________ ፣ __________ ፣ __________

✍መጻፍ

ተዘበራርቀው የተቀመጡትን ፊደላት በቅደም ተከተል ፃፉ።

ቤ ቡ ባ በ ቦ ብ ቢ

____

____

____

ቄ ቁ ቃ ቀ ቆ ቅ ቂ

____

____

____

በሚከተሉት ፊደላት ቃላት ጻፉ።

1. በ = ________ ቀ= ________
2. ቡ = ________ ቁ= ________
3. ቢ = ________ ቂ= ________
4. ባ = ________ ቃ= ________
5. ቤ = ________ ቄ= ________
6. ብ = ________ ቅ= ________
7. ቦ = ________ ቆ= ________

“ቢ እና ቂ”፣ “ቤ እና ቄ” ፊደላትን ፃፉ፡፡

____

____

____

____

የተዘለሉ የ“በ”ን እና “ቀ”ን ፊደላት በትክክል አሟልታችሁ ፃፉ፡፡

____

በ ____ ____ ____ ___ ___ ___

____

____

ቀ _____ ____ _____ _____ ______ ______

____

በቃላቱ ውስጥ የጎደሉትን ፊደላት አሟሉ፡፡

1. ቄ ___
2. __ ቦ
3. ቆ __
4. ብ __
5. ቂ __

ስዕሎቹን ከወከሉት ቃል የመጀመሪያ ፊደል ጋር አዛምዱ።

በ

ቢ

ቂ

ባ

ቃ

ቤ

የክለሳ ጥያቄዎች

1. የጎደሉትን የ"በ" እና "ቀ" ዘር ሆሄያት አሟልታችሁ ፃፉ።

ሀ. በ ___ ___ ባ ____ _____ ቦ

ለ. ቀ __ ቂ ___ ___ ቅ ___

2. የ"በ" እና "ቀ" ፊደል ዘሮችን መነሻ በማድረግ ቃላት ጻፉ።

አማርኛ
፩ኛ ክፍል

ምዕራፍ ሁለት
ቤት

የምዕራፉ ዓላማዎች

- የሚነበብላችሁን ታሪክ በማዳመጥ መልዕክቱን ትናገራላችሁ፡፡
- በመኖሪያ ቤታችሁ ውስጥ ያሉ ቁሳቁሶችን ትለያላችሁ፡፡
- አዳዲስ ፊደላትን ታነባላችሁ፡፡
- ባለ ሁለት ፊደል ቃላትን ትመሰርታላቸችሁ/ትፅፋላችሁ፡፡

ማዳመጥ

ንባብ

☞ ተተኳሪ ፊደላት

ጠ መ ረ

ቃላት:-

ጠቡ ጠባ ቆመ ቀረ

☞ ጡ ሙ ሩ

ቃላት:-

ጡሙ	ሙዝ	ሩቅ
ጡብ	ሙቅ	ሩጡ
መጡ	ቀሙ	ሩብ

ንባብ

☞ ተተኳሪ ፊደላት

ጢ ⬇

ሚ ⬇

ሪ ⬇

ሪ

ቃላት፡-

ጢሙ	ሚጡ	መሪ
ጢጢ	ሚሚ	ቀሪ

☞ ተተኳሪ ፊደላት

ጣ ⬇

ማ ⬇

ራ ⬇

ቃላት፡-

ጣመ	ማማ	ራራ
ጠጣ	ማረ	ጣራ

🕮ንባብ

ተተኳሪ ፊደላት

ጤ

ሜ

ሬ

🗝 **ቃላት፡-** ቢጤ ቁሜ በሬ

ጤሰ ሜዳ ማሬ

ጤ ሜ ሬ ጤ ሜ ሬ

____

ቢጤ ማሜ በሬ

____

ተተኳሪ ፊደላት

ጥ 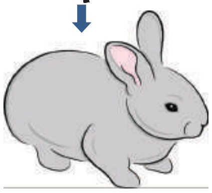

ም 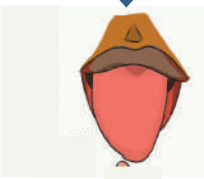

ር

🗝 **ቃላት፡-** ጥም ምጥ ርቢ

ጥጥ ምጤ ጥር

ጥቢ ምሳ ማር

🕮 ንባብ

ተተኳሪ ፊደላት

ጠ ↓

ሞ ↓

ሮ ↓

🗝 **ቃላት፡-**

ጦመ	ሞቀ	ሮሮ
ጡጦ	ማሞ	ቢሮ
መጦ	ሞተ	መሮ

✍ መፃፍ

የጎደሉ ፊደላትን ጻፉ፡፡

ጠ __ __ __ __ __ ጦ

የጎደሉ ፊደላትን ጻፉ፡፡

መ __ __ ማ __ __ __

የጎደሉ ፊደላትን ጻፉ፡፡

ረ ሩ ___ ራ ___ ___ ሮ

👂 ማዳመጥ

📖ንባብ

☞ ተተኳሪ ፊደላት

ደ ተ ፈ

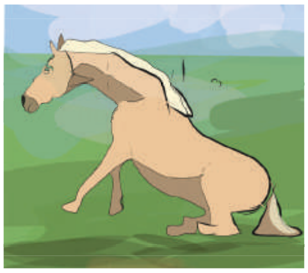

🗝 ቃላት፡-

ደራ	ተራ	ፈራ
ደማ	ተፋ	ፈታ

☞ ተተኳሪ ፊደላት

ዱ ቱ ፉ

🗝 ቃላት፡-

ዱቤ	ጣቱ	ጠፉ
ዱላ	ቱባ	ሰፉ

ንባብ

ተተኳሪ ፊደላት

ዲ

ቲ

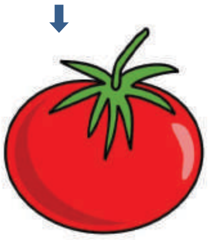

ፊ

ቃላት፡- ዲሽ ቦቲ ፊት

ዲላ ቤቲ ሰፊ

ዳ

ታ

ፋ

ቃላት፡- ዳር ቦታ ፋፋ

ዳቦ ማታ ሰፋ

ዴ

ቴ

ፌ

ቃላት፡- ዳዴ ቤቴ ፌጦ

ታዴ ጣቴ ቡፌ

ማዳመጥ

ንባብ

☞ ተተኳሪ ፊደላት

ድ ት ፍ

🗝 ቃላት፡- ድድ ትሪ ፍሬ

ድሮ ጣት ፍም

☞ ተተኳሪ ፊደላት

ዶ ቶ ፎ

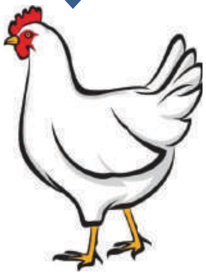

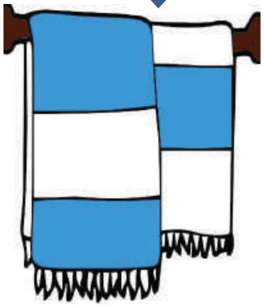

🗝 ቃላት፡-

ዶቃ መቶ ፎጣ

ባዶ ትቶ ፎቶ

የጎደሉትን ፊደላት ጻፉ።

ደ ዱ ___ ___ ዶ ___ ___

የጎደሉትን ፊደላት ጻፉ።

ተ ___ ቲ ___ ___ ት ___

የጎደሉትን ፊደላት ጻፉ።

ፈ ___ ___ ___ ___ ___ ፎ

በ "ደ ፣ ተ እና ፎ" ባለሁለት ሆሄ ቃል ፃፉ።

___

___

___

ተዘውታሪ ቃላት

ንባብ

☞ተተኳሪ ፊደላት

ሰ

አ

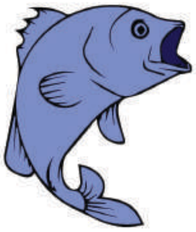

ነ

ቃላት፡-	ሰራ	አፍ	ነቃ
	ሰጠ	አብ	ነዳ

ተተኳሪ ፊደላት

ሱ

ኡ

ኑ

ቃላት፡-	ሱቅ	ኡፍ	ኑኑ
	ሱሪ	ኡኡ	ኑር

📖 ንባብ

☞ ተተኳሪ ፊደላት

ሲ

ኢ

ኒ

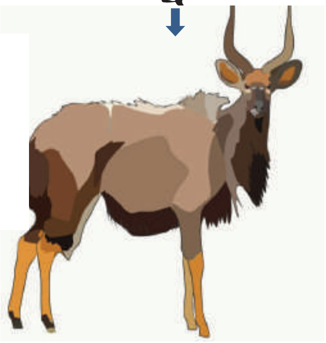

🗝 **ቃላት፡-** ሲቃ   ኢሳ   ስኒ

ሲሶ   ኢፋ   ቡኒ

☞ ተተኳሪ ፊደላት

ሳ

ኣ

ና

🗝 **ቃላት**

ሳባ   ኣጣ   ናና

ሳር   ኣለ   ቁና

🕮 ንባብ

☞ተተኳሪ ፊደላት

ሴ

ኤ

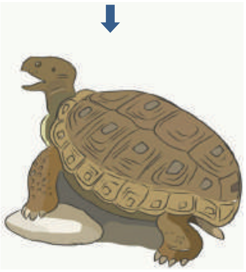

ኔ

ኔ

⊶ ቃላት፡- ሴት　　ኤሊ　　ቀኔ

ሴም　　ሰኔ　　ሴራ

☞ ተተኳሪ ፊደላት

ስ

6

እ

ን

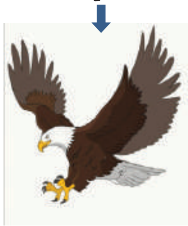

ስም　　እሱ　　ቀን

ስር　　እንቁላል　　ንስር

ተተኳሪ ፊደላት

ሶ

ኦ

ኦ

ኖ

⊶ቃላት

ሶፋ　　ኦና　　ኖራ

በሶ　　ኦሞ　　መኖ

የምዕራፉ ማጠቃለያ

በዚህ ምዕራፍ አዳዲስ ፊደሎችን ተምራችኋል። የ “ጠ”፣ “መ”፣ “ረ”፣ “ደ”፣ “ተ”፣ “ፈ”፣ “ሰ”፣ “አ” እና “ነ” ፊደሎችን ከነዘራቸው ለይታችኋል። እነዚህን ፊደሎች ከስዕሉ ጋር በማዛመድ አይታችኋል። በተጨማሪም በፊደሎቹ ባለሁለት ሆሄ ቃል በመመስረት ተለማምዳችኋል።

የክለሳ ጥያቄዎች

ሠንጠረዡ ውስጥ ከተሰጡ ፊደላት ቃላት መስርቱ።

ለምሳሌ፡- ነዳ፣ እዳ

ደ	ተ	ፈ	ና	ቶ	ኔ	ፍ
አ	ዱ	ቱ	ፉ	ፎ	ት	ኦ
ነ	ኡ	ዲ	ቲ	ፊ	እ	ዶ
ዳ	ኑ	ኢ	ን	ኤ	ድ	ቴ
ዶ	ኒ	ፌ	ኣ	ዴ	ታ	ፋ

የጎደሉ ሆሄያትን በቅደም ተከተል አስተካክላችሁ ጻፉ።

1. ሰ ___ ___ ___ ሴ ___ ___
2. ነ ___ ኒ ___ ___ ን ኖ
3. ጠ ጡ ___ ___ ___ ___ ጦ
4. አ ___ ___ ___ ___ ___ ኦ
5. ደ ___ ___ ዳ ___ ___ ___

አማርኛ
፩ኛ ክፍል

ምዕራፍ ሶስት
ትምህርት ቤት

የምዕራፉ አላማዎች

- ስዕልን በማየት ታሪኩን ትገምታላችሁ፡፡
- የሚነበብላችሁን ታሪክ በማዳመጥ መልዕክቱን ትናገራላችሁ፡፡
- ከትምህርት ቤት ጋር የተገናኙ የተለመዱ ቃላትን ትለያላችሁ፡፡
- አዳዲስ ፊደላትን ታነባላችሁ፡፡
- ባለሶስት ፊደል ቃላትን ትመሰርታላችሁ፡፡

👂 ማዳመጥ

🔒 ተዘውታሪ ቃላት

📖 ንባብ

☞ ተተኳሪ ፊደላት

ገ

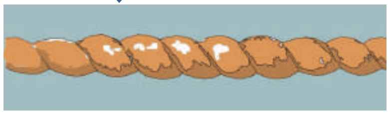

ወ

ከ

🗝 ቃላት

ገ	በ	ረ	ገበረ
ገ	በ	ሬ	ገበሬ
ወ	ቀ	ጠ	ወቀጠ

ወፈረ	ወ	ፈ	ረ
ከበረ	ከ	በ	ረ
ከበበ	ከ	በ	በ

✍ መጻፍ

ወ ከ ወ ከ

____

____

ወጠረ ከሰረ

____

📖 ንባብ

ተተኳሪ ፊደላት

ጉ ↓

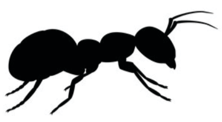

ዉ ↓

ዉ

ኩ ↓

🗝 ቃላት

ጉ	ሮ	ሮ	ጉሮሮ
ጉ	በ	ት	ጉበት

ሰዉ	ሰ	ዉ	
ማረኩ	ማ	ረ	ኩ
ኩምቢ	ኩ	ም	ቢ

✍ መጻፍ

ዉ ኩ ዉ ኩ

_______ _______ _______

ሰዉ ኩምቢ ጉዳይ

_______ _______ _______

📖 ንባብ

ጊ ↓

ዊ ↓

ዊ

ኪ ↓

ጊ	ታ	ር	ጊታር
ታ	ዳ	ጊ	ታዳጊ
ዊ	ን	ታ	ዊንታ

አዊ	አ	ዊ	
ኪሳራ	ኪ	ሳ	ራ
ማራኪ	ማ	ራ	ኪ

✍ መጻፍ

ዊ ኪ ዊ ኪ

____

አዊ ኪሳራ

____

📖ንባብ

ጋ ⬇

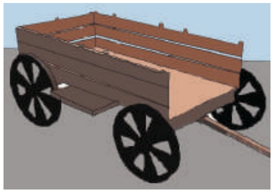

ዋ ⬇

ካ ⬇

🗝 ቃላት

ዋ	ር	ካ	ዋርካ
ካ	ው	ያ	ካውያ
ጋ	ሎ	ን	ጋሎን

ካርታ	ካ	ር	ታ
ዋንዛ	ዋ	ን	ዛ
ካቴና	ካ	ቴ	ና

✍ መጻፍ

ጋ ዋ ካ

______________ __________________ ___________________

ዋርካ ካርታ ጋቢና

_____________ _________________ ______________________

📖ንባብ

ጌ ⬇

ዌ ⬇

ዌ

ኬ ⬇

🗝 ቃላት

አ	ራ	ጌ	አራጌ
ጉ	ራ	ጌ	ጉራጌ

ትኬት	ት	ኬ	ት

✍መጻፍ

ጌ ዌ ኬ

____

📖ንባብ

ግ ው ክ

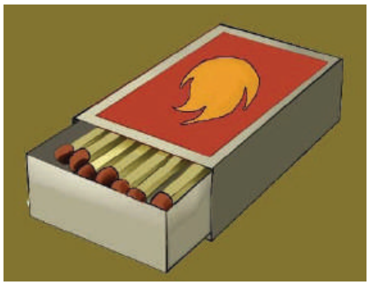

⊶ ቃላት

ግ	ብ	ር	ግብር
ግ	ን	ድ	ግንድ
ስ	ን	ዴ	ስንዴ

ክብር	ክ	ብ	ር
ክራር	ክ	ራ	ር
እራት	እ	ራ	ት

✍መጻፍ

ግ ው ክ

____

ግንብ ነውር ክንድ

____

📖ንባብ

ጎ

ዎ

ዎ

ኮ

🗝ቃላት

ጎ	በ	ዝ	ጎበዝ
ጎ	ዳ	ና	ጎዳና
ጎ	ባ	ጣ	ጎባጣ

ሰዎች	ሰ	ዎ	ች
ኮከብ	ኮ	ከ	ብ
ኮሌታ	ኮ	ሌ	ታ

✍መጻፍ

ከ "ገ፣ ወ እና ከ" ፊደላት ባለሶስት ፊደል ቃላት ፃፉ።

____

____

የጎደሉ ፊደላትን ፃፉ።

1. ገ __ ድ
2. ከ __ሮ
3. __ ንድ
4. __ ሮሮ
5. ኩራ ___

👂 ማዳመጥ

📖ንባብ

ዘ ለ የ

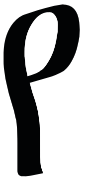

🗝 ቃላት

ዘ	ቢ	ብ	ዘቢብ
ዘ	መ	ረ	ዘመረ
ዘ	ገ	የ	ዘገየ
ዘ	ለ	ለ	ዘለለ

ቆየ	ቆ	የ	
ለቀመ	ለ	ቀ	መ
ለበሰ	ለ	በ	ሰ
ለገሰ	ለ	ገ	ሰ

✍ መጻፍ

ዘ ለ የ

____

ዘመረ ነጠለ

____

🕮 ንባብ

ዙ ሉ ዩ

ዩ

ቃላት

አ	ገ	ዙ	አገዙ
ዙ	ሪ	ያ	ዙሪያ
ታ	ረ	ዙ	ታረዙ

ቀለሉ	ቀ	ለ	ሉ
ደለሉ	ደ	ለ	ሉ
ዘለሉ	ዘ	ለ	ሉ

መጻፍ

ዙ ሉ ዩ

____

አበዙ ዙሪ ቆለሉ ለዩ

____

🕮 ንባብ

ዚ ሊ ዪ

ዩ

ቃላት

ዚ	ነ	ት	ዚነት
ሙ	ዚ	ቃ	ሙዚቃ
አ	ዚ	ም	አዚም

ኤሊ	ኤ	ሊ
ብዪ	ብ	ዪ
አሊ	አ	ሊ

✍ መጻፍ

ዚ ሊ ዪ ዚ ሊ ዪ

ሙዚቃ ኤሊ ለዪ

📖 ንባብ

ዛ ላ ያ

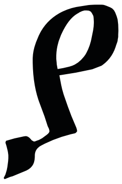

🗝 ቃላት

ዛ	ሬ		ዛሬ
ዛ	ቢ	ያ	ዛቢያ
አ	ያ	ት	አያት

ዋልያ	ዋ	ል	ያ
ሜላት	ሜ	ላ	ት
ቃላት	ቃ	ላ	ት

✍ መጻፍ

ዛ ላ ያ

ዛከረ ቃላት ያያ

📖 ንባብ

ዝ

ል

ይ

ይ

🗝 ቃላት

ዝ	ሆ	ን	ዝሆን
ዝ	ር	ግ	ዝርግ
ዝ	ላ	ይ	ዝላይ

ልብስ	ል	ብ	ስ
ልፋት	ል	ፋ	ት
በላይ	በ	ላ	ይ

✍ መጻፍ

ዝ ል ይ

____

ዝርያ ልብስ መሳይ

____

📖 ንባብ

ዞ

ዞ

ሎ

ዮ

ዮ

☞ ቃላት

አ	ዞ	ረ	አዞረ
ዮ	ዲ	ት	ዮዲት

በቆሎ	በ	ቆ	ሎ
አለሎ	አ	ለ	ሎ

✍ መጻፍ

የጎደሉ የ"ሰ"፣"ነ"፣"ጠ"፣ "አ" እና "ደ" ዘሮች ፃፉ፡፡

1. ሰ ___ ___ ___ ሴ ___ ___
2. ነ ___ ኒ ___ ___ ን ኖ
3. ጠ ጡ ___ ___ ___ ___ ጦ
4. አ ___ ___ ___ ___ ___ ኦ
5. ደ ___ ___ ዳ ___ ___ ___

የክለሳ ጥያቄዎች

የጎደሉ የ "ገ፣ ወ፣ከ፣ ዘ፣ ለ፣ እና የ" ፊደል ዘሮችን ጻፉ፡፡

1. ገ ___ ጊ ___ ___ ግ ___
2. __ ዉ ዊ __ ዌ __ __
3. __ __ ኪ ካ __ ክ __
4. ዘ __ __ ዛ ዜ ___ ዞ
5. __ ሉ __ __ ሌ __ ሎ
6. የ __ __ ያ __ ይ __

አማርኛ
፩ኛ ክፍል

ምዕራፍ አራት
ጓደኞሞች

የምዕራፉ አላማዎች

- ያዳምጣችሁትን ምንባብ መልዕክት ትገልፃላችሁ፡፡
- ስዕልን በማየት ታሪኩን ትገምታላችሁ፡፡
- ተዘውታሪ ቃላትን ትለያላችሁ፡፡
- ለተለመዱ ቃላት ፍቺ ትሰጣላችሁ፡፡
- አዳዲስ ፊደላትን ታነባላችሁ፡፡

👂 ማዳመጥ

🔒 ተዘውታሪ ቃላት

📖 ንባብ

ኘ	ጨ	ቸ
ኘ	

ቃላት

መነጠል			ማጣመር
አ	ገ	ኘ	አገኘ
ጨ	ር	ቅ	ጨርቅ
ቸ	ኮ	ለ	ቸኮለ

ማጣመር	መነጠል		
ተመኘ	ተ	መ	ኘ
ጨመረ	ጨ	መ	ረ
ቸር	ቸ	ር	

ንባብ

ኙ

ኙ

ጬ

ቹ

ቹ

ቃላት

አ	ገ	ኙ	አገኙ
ጫ	ጬ	ት	ጫጬት
ሰ	ለ	ቹ	ሰለቹ

ተመኙ	ተ	መ	ኙ
አገጬ	አ	ገ	ጬ
ገመቹ	ገ	መ	ቹ

ኚ

ኚ

ጪ

ጪ

ቺ

ቺ

ቃላት

አ	ጥ	ኚ	አጥኚ
አ	ው	ጪ	አውጪ
አ	መ	ቺ	አመቺ

ጎብኚ	ጎ	ብ	ኚ
አንቺ	አ	ን	ቺ
አምጪ	አ	ም	ጪ

በሳጥኖቹ ውስጥ የቤተሰብ ስሞችን ጻፉ።

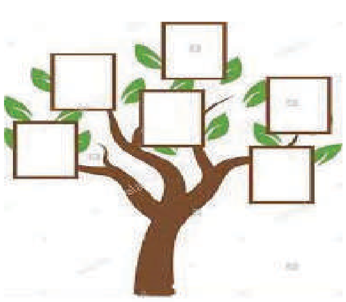

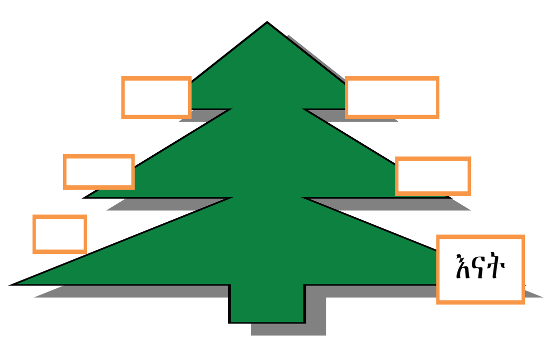

🕮ንባብ

ኛ

ጫ

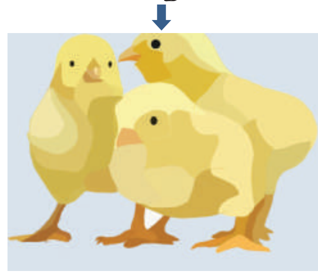

ቻ

⊶ቃላት

በ	ረ	ኛ	በረኛ
መ	ፍ	ጫ	መፍጫ
መ	ፍ	ቻ	መፍቻ

ዋንጫ	ዋ	ን	ጫ
ዘበኛ	ዘ	በ	ኛ
ኮርቻ	ኮ	ር	ቻ

🕮ንባብ

ኜ ጬ ቼ

⊶ቃላት

በ	ቀ	ኜ	በቀኜ
ቅ	ን	ጬ	ቅንጬ
በ	ል	ቼ	በልቼ

ተናኜ	ተ	ና	ኜ
መጥጬ	መ	ጥ	ጬ
አምቼ	አ	ም	ቼ

✍ መጻፍ

የሚከተሉት ፊደሎችን ደግማችሁ ጻፉ።

ኘ ኜ ጨ ጬ ቸ ቼ

____

____

ንባብ

ኘ

ጮ

ቸ

ቃላት

ስ	ን	ኘ	ስንኘ
ጮ	ፊ	ራ	ጮፊራ
ቸ	ሎ	ታ	ቸሎታ

ዘፋኘ	ዘ	ፋ	ኘ
ጮልፋ	ጮ	ል	ፋ
ድንቸ	ድ	ን	ቸ

መጻፍ

ባለሶስት ቃላት ቃላት መስርቱ።

		መ		ረ	⇒	ጨመረ
		ረ		ቃ		ጨረቃ
		ር	+	ቅ		
ጨ	+	በ		ጠ		
		ለ		ጠ		
		ፈ		ረ		
		ረ		ሰ		

ንባብ

ኞ

ጮ

ቾ

ቃላት

ም	ኞ	ት	ምኞት
መ	ዋ	ጮ	መዋጮ
ም	ቾ	ት	ምቾት

ዳኞች	ዳ	ኞ	ች
እጮኛ	እ	ጮ	ኛ

መጻፍ

ባለሶስት ፊደል ቃል መስርቱ።

በ	ተ	ት	ኘ	ራ
ጫ	ረ	ጭ	መ	ቻ
ኛ	ፊ	ዘ	ባ	ጩ

ምሳሌ፡- 1. በረኛ
2. ጫጩት

👂 ማዳመጥ

📖 ንባብ

ሀ

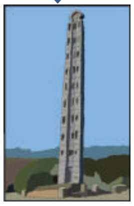

ዐ

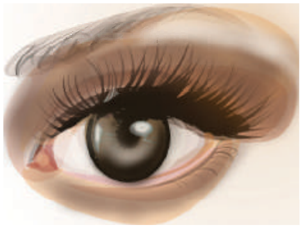

ጀ

🗝 ቃላት

ሀ	ብ	ት	ሀብት
ዐ	ል	በ	ዐልበ
ጀ	ል	ባ	ጀልባ

ሀሳብ	ሀ	ሳ	ብ
ዐይን	ዐ	ይ	ን
ጀርባ	ጀ	ር	ባ

📖 ንባብ

ሁ

2

ዑ

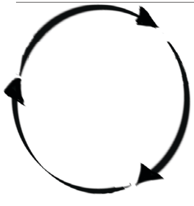

ጁ

🗝 ቃላት

ሁ	ለ	ት	ሁለት
ዑ	ደ	ት	ዑደት
ፈ	ራ	ጁ	ፈራጁ

ሁኔታ	ሁ	ኔ	ታ
ዑመር	ዑ	መ	ር
ወዳጁ	ወ	ዳ	ጁ

ንባብ

ሂ

ዒ

ጂ

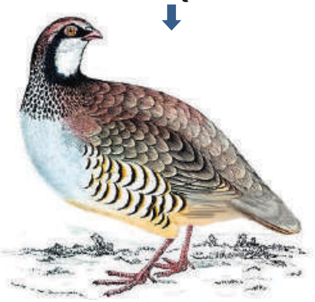

ቃላት

ሂ	ሳ	ብ	ሂሳብ
ዒ	ላ	ማ	ዒላማ
ጂ	ን	ካ	ጂንካ

ሂሩት	ሂ	ሩ	ት
ዒማን	ዒ	ማ	ን
ጂጂጋ	ጂ	ጂ	ጋ

ንባብ

ሃ

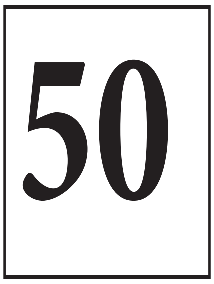

ዓ

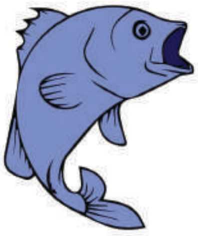

ጃ

ቃላት

ሃ	ም	ሳ	ሃምሳ
ዓ	ላ	ማ	ዓላማ
ጃ	ኬ	ት	ጃኬት

ሃምዛ	ሃ	ም	ዛ
ዓርማ	ዓ	ር	ማ
ጃርት	ጃ	ር	ት

ፊደሎችን ደጋግማችሁ ጻፉ።

ሀ ሃ   ዐ ዓ   ጀ ጄ

📖ንባብ

ሄ

ሄ

ዔ

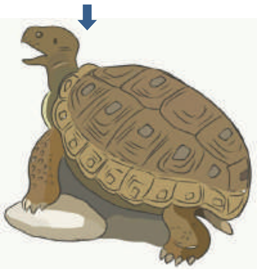

ጄ

🗝ቃላት

ሄ	ዋ	ን	ሄዋን
ጉ	ባ	ዔ	ጉባዔ
ወ	ዳ	ጄ	ወዳጄ

ሄለን	ሄ	ለ	ን
ሱባዔ	ሱ	ባ	ዔ
በእጄ	በ	እ	ጄ

📖ንባብ

ህ

ዕ

ጅ

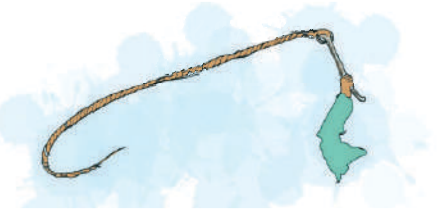

🗝ቃላት

ህ	ን	ፃ	ህንፃ
ዕ	ለ	ት	ዕለት
ጅ	ራ	ት	ጅራት

ህዝብ	ህ	ዝ	ብ
ዕንቁ	ዕ	ን	ቁ
ጅማት	ጅ	ማ	ት

የሚከተሉትን ቃላት ፍች ጻፉ።

1. በላ = ______________
2. ሄደ =______________
3. ተኛ =______________
4. ተነሳ=______________
5. ቀየረ= ______________
6. ቀመሰ= ______________
7. ነገረ = ______________
8. ተቀመጠ= ____________

🕮ንባብ

ሆ ↓

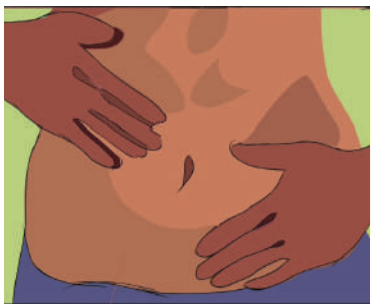

ዖ ↓

ዖ

ጆ ↓

⊶ቃላት

ሆ	ዳ	ም	ሆዳም
ና	ዖ	ል	ናዖል
ጆ	ን	ያ	ጆንያ

ሆቴል	ሆ	ቴ	ል
ናዖድ	ና	ዖ	ድ
ቆንጆ	ቆ	ን	ጆ

ከሚከተሉት ፊደላት ባለሶስት ሆሄ ቃላት መስርቱ።

ወ
ቀ
ከ
አ
ፀ
ሰ
መ

ደ

ደ
ሰ
ነ
ገ
ቀ
ረ
በ

=

ወደደ

የክለሳ ጥያቄዎች

1. የ "ኘ፣ ጨ፣ ቸ፣ ሀ፣ ዐ እና ጀ" ፊደል ዘሮችን ጻፉ።

ኘ ___ ___ ___ ___ ___ ___

ጨ ___ ___ ___ ___ ___ ___

ቸ ___ ___ ___ ___ ___ ___

ሀ ___ ___ ___ ___ ___ ___

ዐ ___ ___ ___ ___ ___ ___

ጀ ___ ___ ___ ___ ___ ___

2. በማጣመር የቀረቡትን ባለሶስት ፊደል ቃላት በመነጣጠል ጻፉ።

ማጣመር	መነጠል		
ቁንጮ			
ርችት			
በረኛ			

3. ተነጣጥለው የቀረቡትን ባለሶስት ሆሄ ቃላት በማጣመር ጻፉ።

መነጠል			ማጣመር
መ	ሆ	ን	
ዓ	ላ	ማ	
ጅ	ግ	ራ	

4. ለሚከተሉት የተለመዱ ቃላት ፍች ስጡ።

1. ተራመደ
2. ጨመረ
3. አየ
4. ጠላ
5. ቸኮለ

አማርኛ
፩ኛ ክፍል

ምዕራፍ አምስት

ተክሎች

የምዕራፉ አላማዎች

- ያዳመጣችሁትን ምንባብ መልዕክት ትናገራላችሁ፡፡
- አዳዲስ ፊደላትን ታነባላችሁ፡፡
- በቃል ውስጥ ያሉ ድምፆችን በማጣመርና በመነጠል ታነባላችሁ፡፡
- ነጠላ አረፍተ ነገሮችን ትፅፋላችሁ፤
- ለቃላት ፍቺ ትሰጣላችሁ፡፡

ማዳመጥ

ተዘውታሪ ቃላት

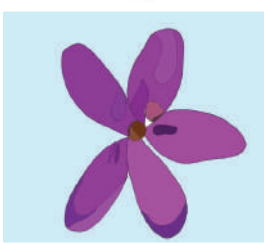

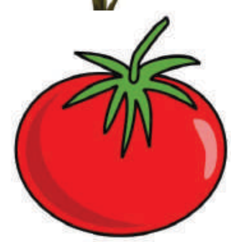

ንባብ

ሸ ↓

ፀ ↓

ዠ ↓

ዠ

ቃላት

መነጠል			ማጣመር
ሸ	ም	ዝ	ሸምዝ
ፀ	ሎ	ት	ፀሎት
ቅ	ዠ	ት	ቅዠት

ማጣመር	መነጠል		
ሸለመ	ሸ	ለ	መ
ፀፀት	ፀ	ፀ	ት
ቃዠች	ቃ	ዠ	ች

📖ንባብ

☞ ተተኳሪ ፊደል

ሹ ⬇

ፁ ⬇ ፁ

ዡ ⬇ ዡ

⊶ ቃላት

ሹ	ራ	ብ	ሹራብ
ቀ	በ	ሌ	ቀበሌ
አ	ዛ	ዡ	አዛዡ

ሹመት	ሹ	መ	ት
ንፁህ	ን	ፁ	ህ
ጋባዡ	ጋ	ባ	ዡ

📖ንባብ

☞ተተኳሪ ፊደል

ሺ ⬇ 1000

ፂ ⬇

ዢ ⬇

⊶ ቃላት

ሺ	በ	ሺ	ሺበሺ
አ	ና	ፂ	አናፂ
ተ	ገ	ዢ	ተገዢ

ልበሺ	ል	በ	ሺ
ቀራፂ	ቀ	ራ	ፂ
ተያዢ	ተ	ያ	ዢ

📖 ንባብ

ሻ ↓

ፃ ↓

ዣ ↓

🗝 ቃላት

ሻ	ን	ጣ	ሻንጣ
ሀ	ን	ፃ	ሀንፃ
ግ	ብ	ዣ	ግብዣ

ሻወር	ሻ	ወ	ር
ቀረፃ	ቀ	ረ	ፃ
መያዣ	መ	ያ	ዣ

📖 ንባብ

ሼ ↓

ፄ ↓

ፄ

ዤ ↓

ዤ

🗝 ቃላት

ለ	ብ	ሼ	ለብሼ
ድ	ም	ፄ	ድምፄ
ፈ	ዝ	ዤ	ፈዝዤ

ደርሼ	ደ	ር	ሼ
ቅላፄ	ቅ	ላ	ፄ
ተክዤ	ተ	ክ	ዤ

✍ መጻፍ

ትዕዛዝ፡- በሚከተለው ክፍት ቦታ ላይ ተተኳሪ ፊደሎችን በነጠብጣብና በመደበኛ አፃፃፍ ደግማችሁ ጻፉ።

ሸ ሼ ፀ ዠ ዤ ሸ ፀ ዠ

____

🕮ንባብ

☞ተተኳሪ ፊደል

ሽ

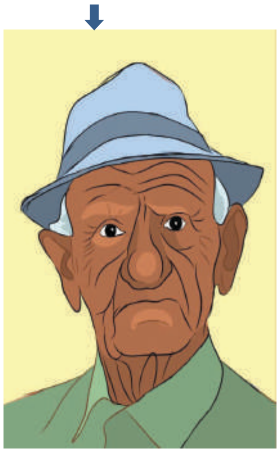

ፀ

ዥ

ዥ

⊶ቃላት

ሸ	በ	ት	ሸበት
ፀ	ዳ	ት	ፀዳት
ጋ	ባ	ዥ	ጋባዥ

አቡሽ	አ	ቡ	ሽ
ፀዮን	ፀ	ዮ	ን
አዛዥ	አ	ዛ	ዥ

🕮ንባብ

☞ተተኳሪ ፊደል

ሾ

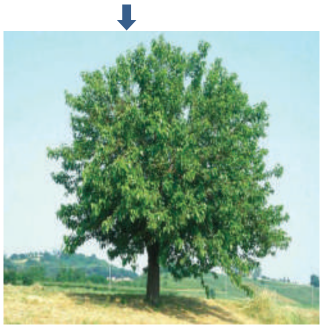

ፆ

ፆ

ዡ

ዡ

⊶ቃላት

ሾ	ር	ባ	ሾርባ
ፆ	ም		ፆም

እርሾ	እ	ር	ሾ
ቀርፆ	ቀ	ር	ፆ

✍መጻፍ

ፊደላቱን በማቀናጀት ቃላት መስርቱ፡፡

ወ	ተ	ት
ቀ	ማ	
ሳ	ሪ	ስ

ምሳሌ፡-1. ወተት 4. ተማሪ

2. ቀማ 5. ወቀሳ

3. ሳሪስ

ቅ	ጣ	ት
ር		ሁ
ጫ	ጬ	ት

1. ___________
2. ___________
3. ___________
4. ___________

	ሰ	ጠ
ፕ	ል	ፍ
ፕ	ፍ	ር

1. ___________
2. ___________
3. ___________
4. ___________

ማዳመጥ

ንባብ

ጰ ፐ ቨ

ጱ ፑ ቩ

ጱ

ቩ

መጻፍ

አረፍተነገሮችን ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡-

1. ደንችሌ ሾርባ ጠጣች፡፡
2. ኢያሱ እርሳስ ቀረፀ፡፡
3. ተማሪዎች ችግኝ ተከሉ፡፡

📖 ንባብ

ጲ

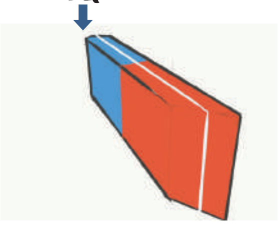

ፒ

ቪ

⊶ ቃላት

ፒ	ያ	ሳ	ፒያሳ
ፒ	ን	ሳ	ፒንሳ

ላጲስ	ላ	ጲ	ስ
ፒያኖ	ፒ	ያ	ኖ

📖 ንባብ

ጳ

ፓ

ቫ

⊶ ቃላት

ጳ	ጉ	ሜ	ጳጉሜ
ፓ	ር	ክ	ፓርክ

ፓስቲ	ፓ	ስ	ቲ
ቫኔላ	ቫ	ኔ	ላ

ጴ

ፔ

ቬ

ጵ

ፕ

ቭ

ቭ

ጰ

ጰ

ፖ

ቮ

✍መጻፍ

አረፍተነገሮችን አሟልታችሁ ጻፉ።

ደብተር	ተማሪ	ሱቅ	ፒያኖ	ፓፓያ

1. ኤልዳና ____________ በላች።
2. ፉዓድ ጎበዝ ____________ ነው።
3. ሰብሪና ________________ ገዛች።
4. ናታን __________________ ሄደ።
5. ኪያ _____________ መጫወት ይወዳል።

የቃላት ፍቺ

በብርጭቆ ውስጥ ያሉትን ቃላት ፍቺ አዛምዱ።

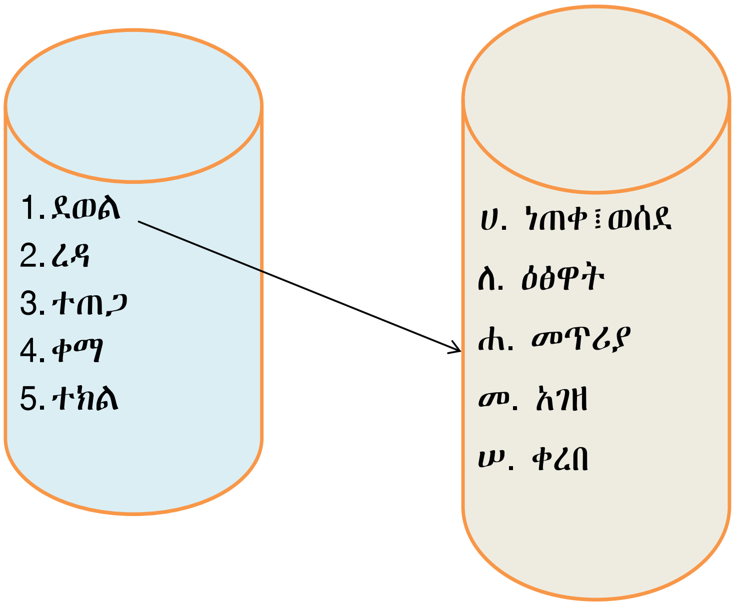

የክለሳ ጥያቄዎች

የተዘበራረቁ ፊደላት በማጣመር ባለሶስት ፊደል ቃል መስርቱ።

ፖ	ቭ	ዥ	ሹ	ስ	ቮ	ር	ነ	ላ	ፀ
ል	አ	ጉ	መ	ጺ	ት	እ	ሻ	ዛ	

የጎደሉ ፊደላትን በማሟላት ቃል መስርቱ።

1. ጳ __ ሜ
2. ግብ __
3. ___ ፓያ
4. ህን ___
5. ን __ ህ

አማርኛ
፩ኛ ክፍል

ምዕራፍ ስድስት
የመንገድ ደህንነት

የምዕራፉ አላማዎች

- የምንባቡን መልዕክት ትናገራላችሁ።
- ቃላት ትመሰርታላችሁ።
- አጫጭር አረፍተነገሮችን ትመሰርታላችሁ።
- ከቃላት ላይ ቅጥያዎችን ትለያላችሁ።

👂 ማዳመጥ

የትራፊክ ፖሊሷ ምክር

የሚከተሉትን ጥያቄዎች የቀደመ እውቀታችሁን በመጠቀም መልሱ፡፡

1. ስለስዕሉ የተረዳችሁትን ተናገሩ፡፡
2. የትራፊክ መብራት አገልግሎቱ ምን ይመስላችኋል?

አዳምጦ መናገር

ቀጥሎ ያሉ ዓረፍተነገሮች ባዳመጣችሁት መሰረት እውነት ወይም ሐሰት በማለት በቃል መልሱ፡፡

1. ቀይ መብራት ሲበራ እግረኛ ይሻገራል፡፡
2. እግረኞች መንገድ ሲያቋርጡ ግራና ቀኝ ማየት አለባቸው፡፡

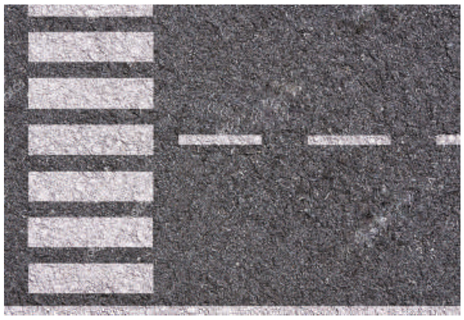

የቃላት ጥናት

መነጠልና ማጣመር

መነጠል			ማጣመር
ወ	ተ	ት	ወተት
ው	ዳ	ሴ	ውዳሴ
ጫ	ማ	ዎ	ጫማዎ

ማጣመር	መነጠል		
ወገን	ወ	ገ	ን
ውርስ	ው	ር	ስ
ቤትዎ	ቤ	ት	ዎ

📖ንባብ

ለሁለት ሆናችሁ አንብቡ፡፡

መንገድ ስናቋርጥ ቀኝና ግራ አቅጣጫን ማየት ይገባናል፡፡
ልጆች ጨዋታ መጫወት ያስደስታቸዋል፡፡
ወተት መጠጣት ጠንካራ ያደርጋል፡፡

✍ መጻፍ

በሚከተሉት ሆሄያት ባለሶስት ፊደል ቃል መስርቱ፡፡

1. ወ = ወደደ ፣ ወርቅ ፣ ወንዝ
2. ወ = ____________ ፣ ____________ ፣ ____________
3. ው = ____________ ፣ ____________ ፣ ____________

የጎደሉ ፊደላትን አሟሉ፡፡

1. ፋና __ = ፋናዬ
2. __ ጤት
3. __ ዋሀ
4. __ ሸት
5. __ ጣት
6. ዳክ __

👂 ማዳመጥ

ከቤና ጓደኞቹ

የማነቃቂያ ጥያቄ

መንገድ የምትሻገሩት እንዴት ነው?

አዳምጦ መናገር

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባዳመጣችሁት ምንባብ መሰረት በቃል መልሱ ፡፡

1. ተሰማና ሲፈን የፈጸሙት ተግባር ትክክል ነው? ለምን?
2. በመኪና መንገድ ላይ የምታቋርጡት እንዴት ነው?
3. እናንተስ እንደከቤ ጠንቃቆች ናችሁ?
4. ከምንባቡ የተረዳችሁትን መልዕክት ግለጹ፡፡

🗝 ቃላት

መነጠልና ማጣመር

መነጠል			ማጣመር
አ	በ	ባ	አበባ
ተ	ሰ	ማ	ተሰማ
የ	ጋ	ራ	የጋራ
ተ	ራ	ራ	ተራራ

ማጣመር	መነጠል		
ተዘጋ	ተ	ዘ	ጋ
ተለዩ	ተ	ለ	ዩ
ገላዬ	ገ	ላ	ዬ
የኔታ	የ	ኔ	ታ

ትዕዛዝ፡- በምሳሌው መሠረትባለሶስት ሆሄ የሆኑ ቃላትን መስርቱ፡፡

ምሳሌ፡-

| ድ | = 1. ዘመድ 4. ወንድ

2. ገመድ 5. ቀልድ

3. አመድ

ሀ. | ጫ | = 1. ___________

2. ___________

3. ___________

4. ___________

5. ___________

ለ. | ት | = 1.___________

2.___________

3.___________

4.___________

5.___________

“ወ”ን መነሻ ላይ በማድረግ አምስት ባለሶስት ሆሄ ቃል መስርቱ፡፡

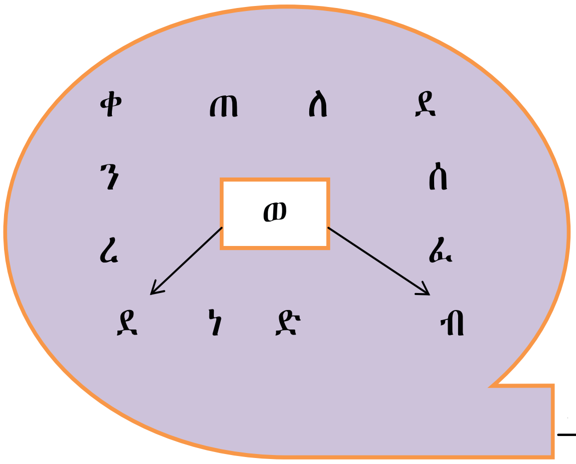

1. ወደብ
2. ____________
3. ____________
4. ____________
5. ____________
6. ____________

ቅጥያዎችን መለየት

በቃላት ውስጥ ያሉትን ቅጥያዎችን መለየት፡፡

ምሳሌ፡-

1. ተማሪዎች = ተማሪ + ዎች
2. መዘነች = መዘነ + ች
3. በሬዎች = በሬ + ዎች
4. ቀየረች = ቀየረ + ች
5. እቃዎች = እቃ + ዎች
6. ወደቀች = ወደቀ + ች

ቃላትን ከቅጥያዎች ጋር በማዛመድ ቃል መስርቱ፡፡

1. ቦርሳ
2. ሰማ
3. ጫማ
4. ተከለ
5. መኪና
6. ወለደ

-ዎች

-ች

1. ቦርሳዎች
2. ______
3. ______
4. ______
5. ______
6. ወለደች

🕮 ንባብ

በቡድን ሆናችሁ ድምፃችሁን ከፍ አድርጋችሁ አንብቡ፡፡

1. ሰላም መማር ትወዳለች፡፡
2. አረንጓዴ መብራት ሲበራ መንገድ ተሻገሩ፡፡
3. የመንገዱን ግራ ጠርዝ ይዛችሁ ተጓዙ፡፡
4. መንገድ ስታቋርጡ የእግረኛን መንገድ ብቻ ተጠቀሙ፡፡
5. የአባይ ወንዝ ተገደበ፡፡
6. የህዳሴው ግድብ ኃይል ማመንጨት ጀመረ፡፡

የቃላት ፍቺ

ለቃላት ፍቺ መስጠት

ምሳሌ፡- 1. ተማረ = አወቀ

2. ህፃን = ልጅ፣ ታዳጊ

3. አዘነ= ተከፋ

4. ላጲስ= ማጥፊያ

ለሚከተሉት ቃላት የሚያውቁ ሰዎችን ጠይቃችሁ ፍቻቸውን ስጡ።

1. ሰማ = __________
2. መዘነ = __________
3. ቀየረ = __________
4. ትንሽ = __________
5. ብዙ = __________
6. ንፁህ = __________
7. ጠርዝ = __________

✍ መጻፍ

ከብርጭቆው ውስጥ ያሉ ሆሄያት በማጣመር ባለሁለትና ባለሶስት ሆሄ ቃል መስርቱ።

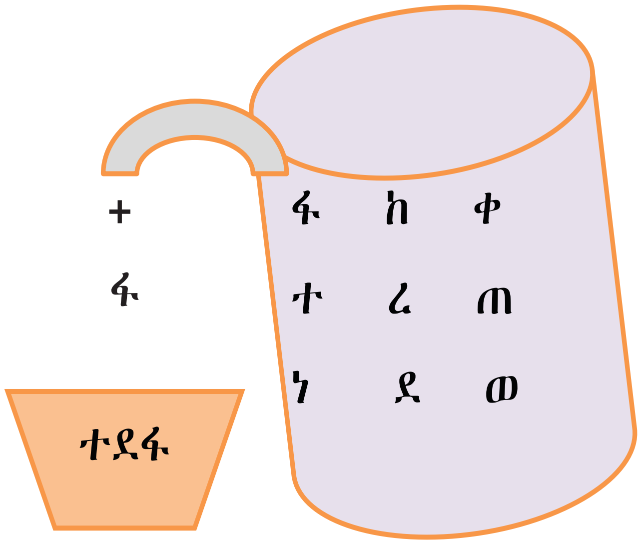

ባለሁለት ሆሄ ቃላት	ባለሶስት ሆሄ ቃላት
ምሳሌ፡- ፉፉ	ምሳሌ፡- ተደፉ
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5

አረፍተ ነገር

በምሳሌው መሠረት በሳጥኑ ውስጥ ያሉትን ቃላት በማጣመር አረፍተ ነገር ጻፉ።

ሜላት	እርሳስ	በላ
ዑመር	ብስኩት	ሄደ
ናኦል	ወተት	ገዛች
ዩስራ	ትምህርት ቤት	ጠጣች
	ጁስ	

ምሳሌ፡- ሜላት ወተት ጠጣች።

1. ________________ ። 3. ________________ ።
2. ________________ ። 4. ________________ ።

🕮ንባብ

ድምፃችሁን ከፍ በማድረግ ለጓደኞቻችሁ አንብቡላቸው።

አስተዋዩ ቢራራ

በአንድ ትንሽ ከተማ የሚኖሩ ሀብታም ባልና ሚስት ነበሩ። ቢራራ የሚባል ልጅ ነበራቸው። ቢራራ ጎበዝ ተማሪ ነው። የከተማው ሰዎች ፈላስፋው ቢራራ እያሉ ይጠሩታል። ፈላስፋው የሚሉት ሁሉንም ነገር ቆም እያለ ስለሚያስተውል ነው። ነፍሳትን አስተውሎ ማየት ይወዳል። የቤት ስራውን ይሰራል። ማታ ማታ ቤቱ በር ላይ በመቀመጥ ኮከቦችን መቁጠር ያስደስተዋል። እናትና አባቱ በመስኮት ይመለከቱታል። አስተዋይ በመሆኑ በጣም ይደሰታሉ። (ምንጭ፡ ዳንኤል ወርቁ፤ 2011፣ አስተዋዩ ቢራራ)

የክለሳ ጥያቄዎች

በሳጥኑ ውስጥ ያሉትን ሆሄያት በማጣመር አምስት አረፍተ ነገሮችን መስርቱ፡፡

ሶስና	መፅሐፍ	በላ
ሙሐመድ	ብርቱካን	ጠጣች
ብሩክ	ወተት	ገዛ
ኢልሃን	ሙዝ	አነበበች

1. ______________________________________
2. ______________________________________
3. ______________________________________
4. ______________________________________
5. ______________________________________

በቃላቱ ውስጥ የሚገኙትን ቅጥያዎች ለይታችሁ አሳዩ፡፡

1. ተነሳች = __________________
2. ሮጠች =__________________
3. ወደቀች = __________________
4. ሰማች = __________________
5. ጠጣች = __________________

አማርኛ
፩ኛ ክፍል

ምዕራፍ ሰባት
ተረት

የምዕራፉ አላማዎች

- የአዳመጣችሁትን ምንባብ ትተርካላችሁ፡፡
- በፅሑፍ ውስጥ አዳዲስ ቃላትን ታነባላችሁ፡፡
- በቃላት ውስጥ ያሉትን ፊደላት በማጣመርና በመነጠል ታነባላችሁ፡፡
- አጫጭር አረፍተ ነገር ትመሰርታላችሁ፡፡
- ከቃላት ላይ ቅጥያዎችን ትነጥላላችሁ፡፡

ማዳመጥ

ዶሮ እና ጭልፊት

የማነቃቂያ ጥያቄ

1. ስዕሉን በማየት ታሪኩ ስለምን እንደሆነ ተናገሩ?

አዳምጦ መናገር

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባዳመጣችሁት ታሪክ መሠረት በቃል መልሱ፡፡

1. ተረቱ ስለምን ያወራል?
2. ዶሮ ከጭልፊት መርፌ የተዋሰችው ለምንድን ነው?
3. ጭልፊትና ዶሮ ለምን ተጣሉ?
4. ዶሮ ከነጫጩቶቿ መሬት ስትጭር የምትውለው ለምንድን ነው?
5. ከተረቱ ምን ተማራችሁ?

🗝የቃላት ጥናት

መነጠልና ማጣመር

መነጠል			ማጣመር
ጨ	ረ	ታ	ጨረታ
ጨ	በ	ጣ	ጨበጣ
ም	ን	ጩ	ምንጩ
መ	ጥ	ጩ	መጥጩ

ማጣመር	መነጠል		
ጪሰኛ	ጪ	ሰ	ኛ
ጭላዳ	ጭ	ላ	ዳ
ጭምት	ጭ	ም	ት
ለዋጭ	ለ	ዋ	ጭ

ትዕዛዝ፡- የሚከተሉትን ቃላት በመነጠል ጻፉ፡፡

1. ጭልፋ = _______________
2. ጫጩት= _______________
3. ጭማቂ = _______________
4. ገልጩ = _______________
5. በልጩ = _______________

ትዕዛዝ፡ የሚከተሉትን ቃላት በማጣመር ጻፉ፡
፡
1. ጨ በ ጠ= _______________
2. አ ጨ ቀ= _______________
3. ጨ ለ ጠ= _______________
4. ጨ ዋ ታ= _______________
5. ጨ ረ ቃ= _______________

የቃላት ፍች

ለቃላት ፍች መስጠት

ምሳሌ፦

1. ብልህ = ብልጥ
2. ነጠቀ = ቀማ፤ ወሰደ
3. ክፉ = መጥፎ
4. መላ = ዘዴ
5. ፈፀመ = ጨረሰ
6. ቀየረ = ለወጠ
7. ቀጠነ = ከሳ

ለሚከተሉት ቃላት ፍች ስጡ።

1. ረታ = ________________
2. ለገሰ= ________________
3. ሸፈነ = __________________
4. ቀረበ = __________________
5. ተመኘ = _________________

📖ንባብ፦

ለሁለት በመሆን ደጋግማችሁ አንብቡ።

ፀሐይ በምዕራብ ትጠልቃለች።

ተክሎችን መንከባከብ አለብን።

ተረት መስማት እወዳለሁ።

ጊዜዬን በአግባቡ እጠቀማለሁ።

ቅጥያዎችን መለየት

በቃላት ውስጥ ያሉ ቅጥያዎችን መነጠልና ማጣመር

ምሳሌ፡-

ቅጥያዎችን መነጠል	ቅጥያዎችን ማጣመር
1. ተማረች = ተማረ-ች	1.ቀመሰ-ች = ቀመሰች
2. አጠናች = አጠና-ች	2.መጣ-ች = መጣች
3. ለበሰች = ለበሰ-ች	3.አጠበ-ች = አጠበች
4. ፈጨች = ፈጨ-ች	4.ቀመሰ-ች = ቀመሰች
5. ታጠበች =ታጠበ- ች	5.ጨመረ-ች = ጨመረች

በሚከተሉት ቃላት ውስጥ የሚገኙትን ቅጥያዎች በመነጠል ጻፉ፡፡

1. ነበረች= ______________________
2. ሰበረች= ______________________
3. አዳነች= ______________________
4. ሰወረች=______________________
5. ፈለገች= ______________________

በሚከተሉት ቃላት ላይ ቅጥያዎችን በመጨመር ጻፉ፡፡

1. ከፈለ= ______________________
2. ተገኘ= ______________________
3. ጎተተ= ______________________
4. ፈለገ= ______________________
5. ጠጣ= ______________________

📖ንባብ

ሚጣ ተረት መስማት ትወዳለች።

መምህራችን ተረት ነገረን።

አቡሽ ጎበዝ ተማሪ ነው።

ውሃ ለጤናችን ጠቃሚ ነው።

ህፃናት ሰላም በሰፈነበት አካባቢ ማደግ አለባቸው።

✍መጻፍ

የመጨረሻ ድምፃቸው ተመሳሳይ የሆኑ ቃላትን መመስረት
ምሳሌ፡- "ጨ"ን መጨረሻ ላይ በማምጣት ቃላት መመስረት

1. ተፈጨ
2. ተጋጨ
3. ተረጨ
4. ተቀጨ

"ጨ" ን በቃል መነሻና መጨረሻ ላይ በማምጣት
አምስት ባለሶስት ሆሄ ቃል መስርቱ።

"ጨ" በቃል መነሻ	"ጨ" በቃል መጨረሻ
1. ________	1. ________
2. ________	2. ________
3. ________	3. ________
4. ________	4. ________
5. ________	5. ________

ማዳመጥ

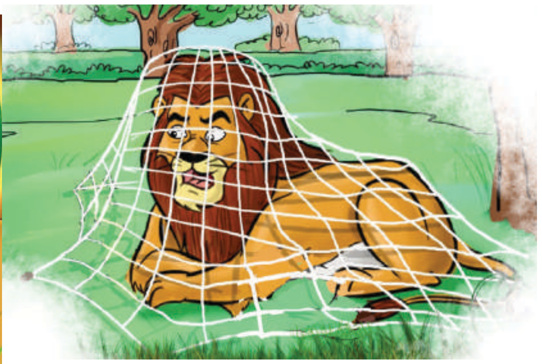

አዳምጦ መናገር

ትዕዛዝ፡- በአዳመጣችሁት ምንባብ መሠረት ለሚከተሉት ቃላት ፍች በቃል ስጡ፡፡

1. ነቃ
2. ጫካ
3. ተደሰተ

የቃላት ጥናት

መነጠልና ማጣመር

መነጠል			ማጣመር
ግ	ራ	ኝ	ግራኝ
ስ	መ	ኝ	ስመኝ
ተ	መ	ኚ	ተመኚ
ከ	ው	ኚ	ከዋኚ

ማጣመር	መነጠል		
ተዳኜ	ተ	ዳ	ኜ
ተሞኜ	ተ	ሞ	ኜ
ተመኘ	ተ	መ	ኘ
አገኘ	አ	ገ	ኘ

በሚከተሉት ቃላት ውስጥ ያሉትን ሆሄያት ነጣጥላችሁ በመፃፍ ደጋግማችሁ አንብቡ፡፡

1. አዱኛ ____________________
2. ተናኘ ____________________
3. መገኛ ____________________
4. ተረኛ ____________________
5. ጉረኛ ____________________

✍መጻፍ

የሚከተሉትን ሆሄያት በማጣመር ቃላት ጻፉና ደጋግማችሁ አንብቡ፡፡

1. ተ ቀ ኘ = ____________
2. ተ ገ ኘ = ___________
3. አ ማ ኝ = ___________

የቃላት ፍች

ለቃላት ተቃራኒ ፍቻቸውን መስጠት

1. ብርሃን = ጨለማ
2. ሰጠ = ወሰደ
3. ረጅም = አጭር
4. ቀጭን = ወፍራም
5. ፈሪ = ደፋር

የሚከተሉትን ቃላት ከተቃራኒ ፍቻቸው ጋር አዛምዱ፡፡

1. ኀዳ
2. ብልህ
3. ሌሊት
4. ለስላሳ
5. ተመለከተ

ሀ. አየ
ለ. ቀን
ሐ. ሞኝ
መ. ጠቀመ
ሠ. ሸካራ

📖ንባብ

ድምፃችሁን ከፍ በማድረግ ለጓደኞቻችሁ አንብቡላቸው፡፡

ብልጧ ጦጢት

በድሮ ጊዜ ጦጣና ጅብ በአንድ ጫካ ውስጥ ይኖሩ ነበር፡፡ ጅቡ ጦጢት ለመብላት አሰበ፡፡ ጦጢትን ጠራት፡፡ "አሞኛል ጠይቂኝ" አላት፡፡ ጦጢትዩ ለመጠየቅ ሄደች፡፡ ራቅ ብላ "ተሻለህ አያ ጅቦ" አለችው? "ኧረ አሞኛል ገብተሽ ጠይቂኝ" አላት፡፡ ጦጢትም በሩ ላይ ቆማ ስታዋራው ቆየች፡፡ ጅቡ ለመብላት "አንጠራራኝ" ብሎ ዘሎ ሊይዛት ሲል ጦጢትም "እኔንም ሰው ጠራኝ" ብላ ዘላ ዛፍ ላይ ወጣች፡፡

✍መጻፍ

በምሳሌው መሠረት በሚከተሉት ቃላት አረፍተ ነገር ስሩ፡፡

1. ተረት = ካሱ ተረት መስማት ይወዳል፡፡
2. ተነገረ = ____________________________፡፡
3. ሰማ = ____________________________፡፡
4. ተረተ = ____________________________፡፡
5. አወቀ = ____________________________፡፡

ቃላትን ከቅጥያ ጋር አጣምሩ፡፡

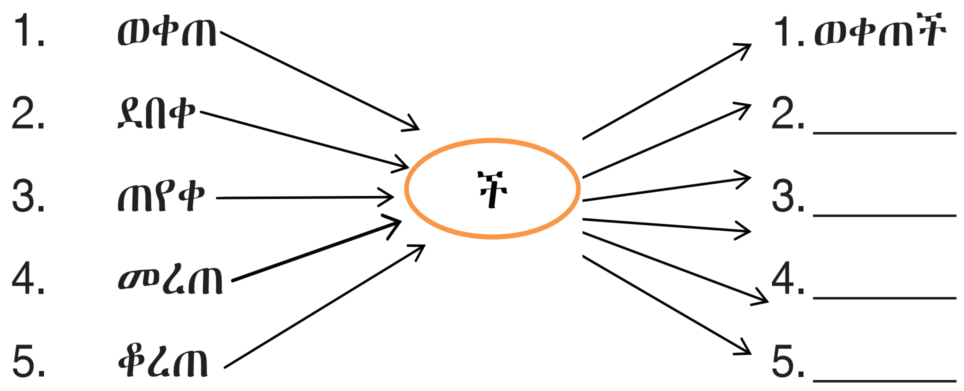

✍መጻፍ

ከሳጥኑ ውስጥ ያሉትን ቃላት በማጣመር አምስት አረፍተ ነገሮችን መስርቱ፡፡

ሶስና ጳውሎስ መርየም ሔኖክ አህመድ ሐዊ	ተረት	1. ተረተ 2. አዳመጠች 3. ሰማ 4. ተናገረ 5. አነበበች 6. ፃፈች

ምሳሌ፡- ሶስና ተረት አዳመጠች፡፡

1. ____ ፡፡
2. ____ ፡፡
3. ____ ፡፡
4. ____ ፡፡
5. ____ ፡፡

🕮ንባብ ፡- በጥንድ በመሆን ደጋግማችሁ አንብቡ፡፡

ሐና ጎበዝ ተማሪ ናት፡፡

ከድጃ ቤተሰቧን በስራ ታግዛለች፡፡

አስቴር በህብረት መስራት ትወዳለች፡፡

አሊ ታሪክ ማንበብ ይወዳል፡፡

የክለሳ ጥያቄዎች

የሚከተሉትን ቃላት በመነጣጠል ጻፉ፡፡

1. ተረተ = ____________________
2. ቃኘው = ____________________
3. ጭብጦ = __________________

የሚከተሉትን ሆሄያት በማጣመር ቃላት መስርቱ፡፡

1. ጨ ረ ሰ = _____________
2. ጨ ለ ማ= _____________
3. ደ ወ ለ = ____________

ለሚከተሉት ቃላት ተመሳሳይ ፍች ስጡ፡፡

1. አደመጠ = _________________
2. በጋራ = _________________
3. ለጋ = __________________
4. ሸጠ = _________________
5. ፈጠነ = _________________

በሚከተሉት ቃላት ነጠላ አረፍተ ነገር ጻፉ፡፡

1. ጫካ = __________________________________፡፡
2. ጭማቂ = __________________________________፡፡
3. ተረት = __________________________________፡፡

አማርኛ
፩ኛ ክፍል

ምዕራፍ ስምንት

ምግብ

የምዕራፉ አላማዎች

- ምንባቡን በማዳመጥ ዋናውን ሀሳብ ትናገራላችሁ።
- የምግብ አይነቶችን ትዘረዝራላችሁ።
- ቃላትን በመነጠልና በማጣመር ታነባላችሁ።
- ቃላትን ታነባላችሁ።

👂 ማዳመጥ

የተመጣጠነ ምግብ

የማነቃቂያ ጥያቄዎች

1. የምታውቋቸውን የምግብ ስሞች ተናገሩ።
2. ስዕሉን በማየት የሚደመጠው ምንባብ ስለምን ሊሆን እንደሚችል ገምቱ።

አዳምጦ መናገር

ያዳመጣችሁትን ምንባብ መሠረት በማድረግ የሚከተሉትን ጥያቄዎች በቃል መልሱ።

1. ህፃናት ጠንካራና ጤናማ እንዲሆኑ ምን ያስፈልጋቸዋል?
2. የተመጣጠነ ምግብ ያልወሰደችው ሴት በመውለጃዋ ጊዜ ችግር ያጋጠማት ለምንድን ነው?
3. የተመጣጠነ ምግብ የሚያስፈልገው ለማን ነው?
4. ያዳመጣችሁትን ምንባብ ዋና ሃሳብ አብራሩ።

🔒 ቃላት

በምሳሌው መሠረት ባህላዊና ዘመናዊ የምግብ አይነቶችን ጻፉ፡፡

የምግብ አይነቶች

ባህላዊ	ዘመናዊ
• እንጀራ	• ፒዛ
•	•
•	•
•	•
•	•
•	

🗝 ቃላት

በቃላት መጀመሪያና መጨረሻ ላይ ያሉ ድምፃችን ለዩ፡፡

ምሳሌ፡- ምግብ = የቃሉ መጀመሪያ ድምፅ "ም" ሲሆን፣ መጨረሻው ደግሞ "ብ" ነው፡፡

	መጀመሪያ ድምፅ	መጨረሻ ድምፅ
1. በቆሎ=	________________	________________
2. ባቄላ=	________________	________________
3. ማንጎ=	________________	________________
4. ጎመን=	________________	________________
5. ቆስጣ=	________________	________________
6. ሰላጣ=	________________	________________

🗝 የቃላት ጥናት

መነጠልና ማጣመር

መነጠል			ማጣመር
ተ	መ	ቸ	ተመቸ
ሰ	ለ	ቸ	ሰለቸ
ፈ	ር	ቼ	ፈርቼ
መ	ጥ	ቼ	መጥቼ

ማጣመር	መነጠል		
አመቺ	አ	መ	ቺ
ተማቺ	ተ	ማ	ቺ
ሰማች	ሰ	ማ	ች
በላች	በ	ላ	ች

በሚከተሉት ቃላት ውስጥ ሆሄያትን በመነጣጠል አሳዩ።

1. ቁርስ = ______________________________
2. ፓስታ= ______________________________
3. ገንፎ = ______________________________
4. ጭማቂ= ______________________________
5. ወተት = ____________________________

የሚከተሉትን ተነጣጥለው የቀረቡትን ድምፆች በማጣመር ፃፉ።

1. ፓ - ፓ - ያ = _________________________
2. ድ - ን - ች = ________________________
3. ክ - ት - ፎ = ________________________
4. ጥ - ብ - ስ = ________________________
5. እ - ር - ጎ = _______________________

ቅጥያዎችን መለየት

በቃል ውስጥ የሚገኙ ቅጥያዎችን መለየት

ምሳሌ፡-

1. ምግብሽ = ምግብ- ሽ
2. ጠጣሽ = ጠጣ- ሽ
3. ቁርስሽ = ቁርስ- ሽ

በሚከተሉት ቃላት ውስጥ የሚገኙትን ቅጥያዎች ለይታች አሳዩ፡፡

1. ረዳሽ = ____________
2. አገዘሽ = ____________
3. አዘዘሽ = ____________
4. ጠየቀሽ =____________
5. አሳየሽ = ____________

✍መጻፍ

በተመሳሳይ ሆሄ የሚጨርሱ አምስት የቤተሰብ አባላት መጠሪያ ስሞችን ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡- 1. አያት 2. አባት

1. ______________
2. ______________
3. ______________
4. ______________
5. ______________

👂 ማዳመጥ

የማነቃቂያ ጥያቄዎች

1. ስዕሉን በማየት የሚደመጠው ምንባብ ስለምን ሊሆን እንደሚችል ገምቱ፡፡
2. ሳይበስሉ የሚበሉ ምግቦችን አጥባችሁ ትመገባላችሁ?

አዳምጦ መናገር

ባዳመጣችሁት ምንባብ መሠረት የሚከተሉትን ጥያቄዎች በቃል መልሱ፡፡

1. ቡጡ ሆዱን የታመመው በምን ምክንያት ነው?
2. ቡጡ ሆዱን እንዳመመው የተናገረው ለማን ነው?
3. የምንባቡ ዋና ሃሳብ ምንድን ነው?

📖ንባብ

ጥንድ ጥንድ በመሆን ደጋግማችሁ አንብቡ።

ምግብ

ምግብ ለሰው ልጆች እጅግ አስፈላጊ ነው። ሰዎች የተለያዩ ምግቦችን ይመገባሉ። የምግብ አይነቶች ብዙ ናቸው። እነዚህ ምግቦች በሶስት ይከፈላሉ። እነሱም:-በሽታ ተከላካይ ፣ሀይልና ሙቀት ሰጪ እና ገንቢ ተብለው ይከፈላሉ። በሽታ ተከላካይ የሚባሉት ሙዝ፣ ብርቱካን፣ ሎሚ፣ ማንጎ እና ሌሎችም ይገኙበታል። ማር፣ ድንች፣ ስኳር ድንች፣ ዳቦ... ሀይልና ሙቀት ሰጪ ይባላሉ። ወተት፣ እንቁላል፣ ስጋና ባቄላ ደግሞ ገንቢ ምግቦች ውስጥ ይመደባሉ።

በምንባቡ ውስጥ ያሉትን የምግብ አይነቶች በየምድባቸው ጻፉ።

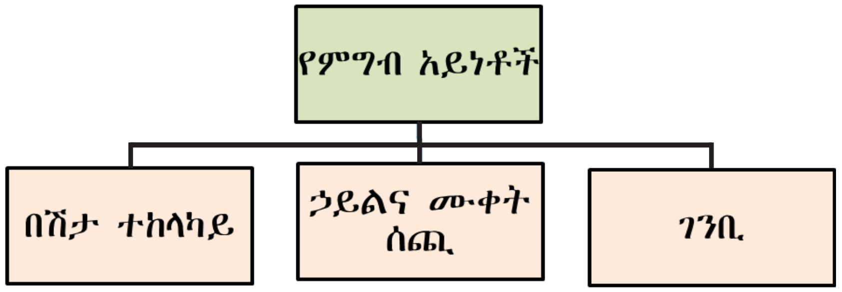

✍መጻፍ

በሠንጠረዡ ውስጥ የተቀረቡትን ሆሄያት መርጣችሁ በማጣመር ዘጠኝ ቃላት መስርቱ፡፡

ለ	ገ	መ	ቾ	ካ	ወ
ጎ	ው	ን	ፍ	ሮ	ተ
ዳ	ድ	ዝ	ፎ	ት	ል
ጣ	ቦ	ሩ	ሙ	ሽ	ባ

ምሳሌ፡- ለውዝ

1. __________ 4. __________ 7. __________
2. __________ 5. __________ 8. __________
3. __________ 6. __________ 9. __________

በምሳሌው መሠረት የፊደላትን ቦታ በመቀያየር አዲስ ቃል መስርቱ፡፡

ምሳሌ፡-

ሀ. ቀመረ= መረቀ

ለ. ከመረ = መከረ

ሐ. ለጋ = ጋለ

1. ሰገደ =____________________
2. ቆረጠ= ____________________
3. ቀለጠ= ____________________
4. ረገጠ= ____________________
5. ረጠበ= ____________________

በምሳሌው መሠረት ፊደላትን በመቀነስ ወይም ቦታቸውን በመቀያየር አዳዲስ ቃላትን ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡- ቀባጣሪ

- ቀጣሪ - ቀባ
- ቀባሪ - ቀጣ
- ቀሪ - ጣባ

ሀ. አደረሰው

1. ________ 4. __________
2. ________ 5. ___________
3. ________ 6. ___________

📖ንባብ

በሚከተለው ሳጥን ውስጥ ያሉትን የምግብ ስሞች በግላችሁ ደጋግማችሁ አንብቡ፡፡

ብርቱካን	በቆሎ	ፕሪም	ዱባ
ድንች	ሰሊጥ	ሸንኩርት	ኑግ
ሰላጣ	ጎመን	ተልባ	ሽንብራ
ለውዝ	ካሮት	አተር	ፓፓያ
ባቄላ	አቮካዶ	ማንጎ	ምስር

✍ መጻፍ

ዶሮና አገልግቷ

ብዙ ሰዎች ዶሮን ለምግብነት ያረቧታል፡፡ በዋናነት እንቁላልዋን ለበርካታ አገልግሎት ያውሉታል፡፡ ለቀለም፣ ለፎቶ ግራፍ ስራ፣ ለመፅሐፍ መጠረዣ፣ ለሳሙና ለፀጉር ሻምፑ፣ ቅባት ለማዘጋጀት፣ የእንቁላሉን ቅርፊት ፈጭቶ ወይም አድቅቆ ከከሰል አመድ ጋር በመቀላቀል እንደኦሞ እና እቃ ማጠቢያ ሳሙና በማዘጋጀት ይጠቀሙበታል፡፡

ከላይ ከቀረበው ምንባቡ ውስጥ አምስት አጫጭር አረፍተ ነገሮችን እያወጣችሁ ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡- ሰዎች ዶሮን ያረባሉ፡፡

እንቁላል ለቀለም መስሪያ ያገለግላል፡፡

1. ______________________________
2. ______________________________
3. ______________________________
4. ______________________________
5. ______________________________

የክለሳ ጥያቄዎች

ሆሄያት ቦታ በመቀያየር ወይም በመቀነስ ሌሎች አዳዲስ ቃላትን መስርቱ፡፡

ሀ. አረጋገጠ

1. _______ 5. _______
2. _______ 6. _______
3. _______ 7. _______
4. _______ 8. _______

ለ. አደረሰ

1. _______ 4. _______
2. _______ 5. _______
3. _______ 6. _______

በቃል መጀመሪያና መጨረሻ ላይ የሚገኙ ድምፆችን በመለየት አመልክቱ፡፡

	መጀመሪያ ድምፅ	መጨረሻ ድምፅ
1. ወረደ =	_______	_______
2. ቅርብ =	_______	_______
3. ጠረበ =	_______	_______
4. መጠጠ =	_______	_______
5. ደገሰ =	_______	_______

ምዕራፍ ዘጠኝ
የግል ንፅህና አጠባበቅ

የምዕራፉ አላማዎች

- ያዳመጣችሁትን ምንባብ መልዕክት በቃላችሁ ታብራራላችሁ።
- በአዳዲስ ሆሄያት ቃላትን ትመሰርታላችሁ።
- ፊደላትን በማጣመርና በመነጠል ታነባላችሁ።
- ከግል ንፅህና ጋር የተያያዙ አዳዲስ ቃላትን ታነባላችሁ።
- ባለሁለት ፊደል ቃላትን ትነጣጥላላችሁ፤ ታጣምራላችሁ።

👂 ማዳመጥ

በግል ንፅህና መጓደል የሚመጡ በሽታዎች

የማነቃቂያ ጥያቄዎች

1. በንፅህና መጓደል ምን ምን ችግሮች ሊከሰቱ ይችላል ብላችሁ ታስባላችሁ?

አዳምጦ መናገር

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ያዳመጣችሁትን ምንባብ መሰረት በማድረግ በቃል መልሱ፡፡

1. የኮሮና፣ የአሜባና የታይፎይድ በሽታዎች የሚከሰቱት በምን ጉድለት ነው?
2. ኮሮናን እንዴት መከላከል እንችላለን?
3. የኮሮና በሽታ የሚያጠቃው የትኛውን የህብረተሰብ ክፍል ነው?
4. የምንባቡን ዋና ሀሳብ ተናገሩ፡፡

ባዳመጣችሁት ምንባብና በምሳሌው መሠረት የሚከተለውን ሠንጠረዥ አሟልታችሁ ጻፉ።

በግል ንፅህና መጓደል የሚመጡ በሽታዎች

የኮሮና በሽታ

የሚተላለፍባቸው መንገዶች

-
-
-
-

መከላከያ መንገዶች

-
-
-
-

የኮሌራ በሽታ

የሚተላለፍባቸው መንገዶች

- ንፅህና አለመጠበቅ
- በተበከለ ምግብ
- በተበከለ ዉሃ
- በንክኪ

መከላከያ መንገዶች

- እጅን በአግባቡ በዉሃና በሳሙና መታጠብ
- ምግብን አብስሎ መጠቀም
- ውሃን አፍልቶ/ አክሞ መጠቀም

🗝 ቃላት

በቃሉ መጀመሪያና መጨረሻ ላይ የሚመጡ ድምፆችን በመለየት ጻፉ።

ምሳሌ:-	የመጀመሪያ ሆሄ	የመጨረሻ ሆሄ
ሀ. ንፁህ =	ን	ህ
ለ. ማጠብ =	ማ	ብ
ሐ. ቆሻሻ =	ቆ	ሻ

1. ____________ አፀዳ = ____________

2. ____________ ቦረሸ = ____________

3. ____________ አበጠረ= ____________

4. ____________ አጠበ = ____________

5. ____________ አደሰ = ____________

🗝 የቃላት ጥናት

ማጣመርና መነጠል

መነጠል			ማጣመር
ወ	ዳ	ጄ	ወዳጄ
ወ	ላ	ጄ	ወላጄ
ደ	ረ	ጀ	ደረጀ
አ	በ	ጀ	አበጀ

ማጣመር	መነጠል		
ውሰጂ	ው	ሰ	ጂ
ተጎጂ	ተ	ጎ	ጂ
ፈራጅ	ፈ	ራ	ጅ
ወላጅ	ወ	ላ	ጅ

ተነጣጥለው የቀረቡ ድምፆችን በማጣመር ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡- ሀ. ጀ - መ - ረ = ጀመረ

ለ. ከ - መ - ረ = ከመረ

ሐ. አ - ማ - ረ = አማረ

1. ሳ -ሙ - ና = ________
2. ቆ - ረ - ጠ = ________
3. ጠ - ረ - ገ = ________
4. በ - ሸ - ታ = ________
5. ሀ - ኪ - ም = ________

ተጣምረው የቀረቡትን ቃላት በመነጣጠል ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡- ሀ. ቁርስ = ቁ - ር - ስ

ለ. ቅርስ = ቅ - ር - ስ

1. ጥርስ = _________ 4. ፀጉር = __________
2. ልብስ = _________ 5. እግር =__________
3. ጥፍር = _________

ንባብ

የሚከተለውን ምንባብ ድምፃችሁን ከፍ አድርጋችሁ ተራ በተራ አንብቡ

ንፅህናን መጠበቅ

ንፅህናችንን ከጠበቅን ራሳችንን ከበሽታ እንከላከላለን፡፡ ልብሶቻችንንና ሰውነታችንን በየጊዜው መታጠብ ይገባናል፡፡ የቤታችንና የአካባቢያችንን ፅዳትም ዘወትር መጠበቅ ይኖርብናል፡፡ ሁልጊዜ ከምግብ በፊትና በኋላ እጆቻችንን በሳሙና መታጠብ ያስፈልጋል፡፡ የምንጠጣውን ውሃ ማጣራት (ማከም) ይኖርብናል፡፡ የህመም ስሜት ሲሰማን ደግሞ ቶሎ ብለን ወደ ጤና ተቋም ሄደን መታከም ይኖርብናል፡፡ (ምንጭ፡- አላምረው ገ/ማሪያም፣ 2002፣ የአማርኛ መማሪያ አጋዥ መፅሐፍ፤ ከ1ኛ- 4ኛ ክፍል፣ ገፅ- 104፡፡)

የሚከተሉትን አረፍተ ነገሮች ቀጥሎ በተሰጡት ቃላት አሟልታችሁ ጻፉ ፡፡

ማጣራት	እጆቻችንን	ጤና ተቋም
ዘወትር	ከበሽታ	

1. ምግብ ከመብላታችን በፊት__________ በሳሙና መታጠብ አለብን።

2. የግል ንፅህናችን ______________ መጠበቅ ይኖርብናል።

3. ንፅህናችን በመጠበቅ ራሳችንን ______________ እንከላከላለን።

4. የምንጠጣውን ውሃ _____________ ይኖርብናል።

5. የህመም ስሜት ሲሰማን ቶሎ ወደ _____________ መሄድ አለብን።

✍መጻፍ

በሚከተሉት ቃላት ውስጥ ተቀጥላ የገባችውን ቅጥያ "-ች" ለይታችሁ ጻፉ።

1. አጠበች
2. አፀዳች
3. አበጠረች
4. ተሰራች
5. ቆረጠች

በ"ጀ፣ ጄ፣ ጂ እና ጅ" የሚጨርሱ ሶስት ሶስት ቃላትን መስርቱ።

ጀ	ጄ	ጂ	ጅ
አረጀ	ወላጄ	ነጂ	ወሳጅ
ፈረጀ	ወዳጄ	ፈንጂ	ወላጅ
1.	1.	1.	1.
2.	2.	2.	2.
3.	3.	3.	3.

👂 ማዳመጥ

ሲመክሩት ያልሰማ ....

የማነቃቂያ ጥያቄ

1. የምታውቋቸውን የግል ንፅህና መጠበቂያ ዘዴዎችን ግለፁ፡፡

አዳምጦ መናገር

ባዳመጣችሁት ምንባብ መሠረት የሚከተሉትን ጥያቄዎች በቃል መልሱ፡፡

1. ሮማንና ሀና ሁልጊዜ አማንን የሚመክሩት ምን እያሉ ነው?
2. አማን የታመመው ምኑን ነው?
3. አማን ለምን ያህል ጊዜ ትምህርት ቤት ቀረ?
4. የምንባቡ ዋና ሀሳብ ምንድን ነው?

⊶ቃላት

በቃላቱ ውስጥ የጎደሉትን ሆሄያት ከሳጥኑ ውስጥ በመምረጥ ቃላት መስርቱ፡፡

አ	ደ	ቀ	ረ	ሰ	ጠ
ወ	መ	በ	ለ	ከ	ገ

ምሳሌ፡- ሀ. አ __ ገ = አደገ

ለ. __ መቀ = ደመቀ

ሐ. ሰመ__ = ሰመጠ

1. ወደ __ = ________
2. ጠረ __ = ________
3. __ ወከ = ________
4. ወከ __ = ________
5. __ ለጠ = ________
6. __ ለቀ = ________
7. ደ __ መ = ________
8. ጠ __ ገ = ________
9. ቀ __ መ = ________
10. ጠ __ ነ = ________

📖ንባብ

በግላችሁ በፍጥነት ደጋግማችሁ አንብቡ፡፡

የግቢውን ቆሻሻ አፀዱ፡፡

አስቴር ፀጉሯን ታጠበች፡፡

ሮሪ ጥርሷን ቦረሸች፡፡

ሳሚ ጥፍሩን ቆረጠ፡፡

የቃላት ጥናት

መነጠልና ማጣመር

መነጠል		ማጣመር
እ	ጅ	እጅ
አ	ፍ	አፍ
ጆ	ሮ	ጆሮ
በ	ር	በር

ማጣመር	መነጠል	
ሮጠ	ሮ	ጠ
በላ	በ	ላ
ጠጣ	ጠ	ጣ
ተኛ	ተ	ኛ

ተነጣጥለው የቀረቡ ሆሄያትን በማጣመር ባለሁለት ሆሄ ቃል መስርቱ፡፡

ምሳሌ፡- ሄ - ደ = ሄደ
ሰ - ማ = ሰማ

1. ው - ብ = ______
2. ፀ - ዱ = ______
3. ጥ - ሬ = ______
4. ግ - ራ = ______
5. ቤ - ት = ______
6. ረ - ዳ = ______

ተጣምረው የቀረቡ ባለሁለት ሆሄ ቃላትን በመነጣጠል ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡- መጣ = መ - ጣ
ገላ = ገ - ላ

1. ግቢ =
2. ሠጠ =
3. ቸረ =
4. ልብ =
5. ብር =

✍መጻፍ

ቃላትን መጻፍ

በቃላት ውስጥ የሚገኙ ፊደላትን በመደጋገም ቃላት ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡- መረቀ = መረረ፣ ቀረረ፣ ረቀቀ፣ ቀመመ

ገለጠ = ገጠጠ፣ ለጠጠ፣ ጠለለ፣ ጠገገ

1. ደረበ = __________ ፣ ____________
2. አጠበ = __________ ፣ ____________
3. አበረ = __________ ፣ ____________
4. መከረ = __________ ፣ ____________

📖ንባብ

የሚከተሉትን አረፍተ ነገሮች ጥንድ ጥንድ በመሆን አንብቡ፡፡

ጀሚላ ሀብል ገዛች፡፡

ወዳጄ ትናንት መጣ፡፡

አዲስ በጀበና ቡና አፈላች፡፡

ሳምራዊት በሰላም ወልጄ መጣሁ አለች፡፡

ጅብ ጅራት አለው፡፡

ጅግራ በራሪ እንስሳ ናት፡፡

የክለሳ ጥያቄዎች

በቃላቱ ውስጥ የተጓደሉትን ሆሄያት ከሳጥኑ ውስጥ በመምረጥ አሟሉ፡፡

ሀ	ጥ	ብ	አ	ተ	ፁ	ዲ	በ	ት
ከ	አ	ን	ህ	ያ	ስ	ባ	ማ	ድ

1. ጥ ___ ብ
2. አን ___
3. ___ ተማ
4. አ ___ ባ
5. ንፁ ___
6. ከ ___ ድ

ተነጣጥለው የተፃፉትን ፊደላት በማጣመር ባለሁለት ሆሄ ቃል መስርቱ፡፡

1. ል- ጅ = _____
2. ሂ- ጂ = _____
3. እ- ጄ = _____
4. ጅ- ሞ = ______
5. ጅ- ብ = ______

ተጣምረው የተፃፉትን ቃላት በመነጣጠል ጻፉ፡፡

1. ሰው =
2. ልብ =
3. ብር =
4. ቤት =
5. ደግ =

አማርኛ
፩ኛ ክፍል

ምዕራፍ አስር
የቤት እንስሳት

የምዕራፉ አላማዎች

- ያዳመጣችሁትን ጽሑፍ ዋና ሃሳብ ከተጨባጩ አለም ጋር ታዛምዳላችሁ፡፡
- አዳዲስ ቃላትን ከፍ ባለ ድምፅ ታነባላችሁ፡፡
- ባለሶስት ፊደል ቃላትን በማጣመርና በመነጠል ታነባላችሁ፡፡
- ቅጥያዎችን ትነጣጥላላችሁ፤

👂 ማዳመጥ

ታማኙ ውሻ

የማነቃቂያ ጥያቄ

1. በአካባቢያችሁ የሚገኙ የቤት እንስሳት ስሞችን ተናገሩ።

አዳምጦ መናገር

የሚከተሉትን ጥያቄዎች በምንባቡ መሠረት እውነት ወይም ሐሰት በማለት በቃል መልሱ።

1.ውሻ የመጀመሪያው ለማዳ የቤት እንስሳ ነው።
2.ውሻ ባለቤቱን በታማኝነት ያገለግላል።
3.ውሻ ጅራቱን በማወዛወዝ ለባለቤቱ ፍቅሩን ይገልፃል።

4.ውሻ ወንጀለኛን አነፍንፎ የማግኘት ብቃት አለው፡፡
5.ውሻ በእንክብካቤ ካልተያዘ በሰዎች ላይ ጉዳት ያደርሳል፡፡

የቤት እንስሳትን ለምግብነት የሚያገለግሉና ለጭነት የሚያገለግሉ በማለት ለይታችሁ ጻፉ፡፡

ግመል	በግ	ላም	አህያ	በቅሎ
ዶሮ	ፈረስ	ፍየል	በሬ	

የቤት እንስሳት

ለምግብነት የሚያገለግሉ
-
-
-
-
-
-

ለጭነት/ለመጓጓዣ የሚያገለግሉ
-
-
-
-

የቃላት ጥናት

መነጠልና ማጣመር

መነጠል			ማጣመር
ጋ	ባ	ዥ	ጋባዥ
ታ	ዝ	ዤ	ታዝዤ
ተ	ገ	ዢ	ተገዢ

ማጣመር	መነጠል		
ጋራዥ	ጋ	ራ	ዥ
ፈዝዤ	ፈ	ዝ	ዤ
ተገዢ	ተ	ገ	ዢ

ተነጣጥለው የቀረቡ ሆሄያትን በማጣመር ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡- ፈ - ረ - ስ = ፈረስ

በ - ቅ - ሎ = በቅሎ

1. ፍ - የ - ል =
2. አ - ሀ - ያ =
3. ግ - መ - ል =
4. ድ - መ - ት =
5. ጊ - ደ - ር =

ተጣምረው የቀረቡ ሆሄያትን በመነጣጠል ቃል ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡- ጫጩት= ጫ - ጩ - ት

ቡችላ = ቡ - ች - ላ

1. ወጠጤ =
2. ኮርማ =
3. ሙክት =
4. ጠቦት=
5. ክትፎ=

✍መጻፍ

ቅጥያዎችን መለየት

ቃላትን ከቅጥያዎች ጋር በማዛመድ ቃል መስርቱ፡፡

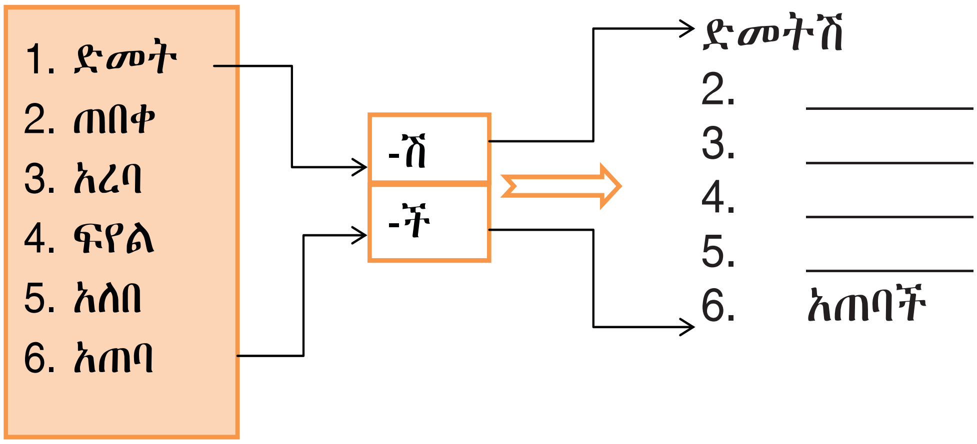

🕮ንባብ

የሚከተሉትን የእንስሳት ልጆች መጠሪያ ስሞችን በግላችሁ አንብቡ፡፡

ዶሮ = ጫጩት	ድመት = ሙጭልት
ፍየል = ግልገል	ዉሻ = ቡችላ
በግ = ግልገል	ፈረስ = ግልገል
አህያ = ውርንጭላ	ዝሆን = ኤልሞሌ
ላም = እምቦሳ/ጥጃ	

👂 ማዳመጥ

አሸናፊው ፈረስ

የማነቃቂያ ጥያቄዎች

1. ርዕሱንና ስዕሉን በማየት ምን ተገነዘባችሁ?
2. ስለፈረስ አገልግሎት ወይም ጠቀሜታ የምታውቁትን ግለፁ?

አዳምጦ መናገር

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባዳመጣችሁት ምንባብ መሠረት በቃል መልሱ፡፡

1. ፈረሱ አሸናፊ የተባለው በምን ምክንያት ነው?
2. ፈረሱ እግሩን የተሰበረው ምን ሆኖ ነው?
3. ፈረሱን የሚንከባከበው ምን ነው?
4. አቶ ልዑል ፈረሱ እንደ ተሰበረ ምን አደረጉ?

📖ንባብ

የሚከተለውን ምንባብ ጥንድ ጥንድ በመሆን አንብቡ።

የቤት እንስሳት

የቤት እንስሳት ለማዳ ናቸው። የቤት እንስሳት የሚባሉት ድመት፣ ውሻ፣ በግ፣ ላም፣ ፍየል፣ ፈረስ፣ አህያ፣ ዶሮ ወ.ዘ.ተ. ናቸው። እነዚህ እንስሳት ለሰው ልጆች የተለያዩ ጠቀሜታዎችን ይሰጣሉ። ድመት አይጦችን ታባርራለች። ውሻ ቤትን ከሌባ ይጠብቃል። ላም ወተት ትሰጣለች። ፈረስ ለመጓጓዣነት ያገለግላል። በሬ ደግሞ ለእርሻ፣ ለስጋ፣ ቆዳው ለአልባሳት መስያሪነት ያገለግላል።

በሳጥኑ ውስጥ ያሉትን ቃላት በመጠቀም አረፍተ ነገሮችን አሟልታችሁ ፃፉ።

ታባርራለች	ትሰጣለች	በሬ
ይጠብቃል	ፈረስ	

1. ውሻ ቤትን ከሌባ ___________።
2. _________ለእርሻ፣ ለስጋና ለአልባሳት መስርያነት ያገለግላል።
3. ድመት አይጥን _________።
4. _________ ለመጓጓዣነት ያገለግላል።
5. ላም ወተት ________ ።

ቃላት

የመጨረሻ ድምፃቸው ተመሳሳይ የሆኑ አምስት ባለሶስት ሆሄ ቃላትን መስርቱ፡፡

ምሳሌ፡- ወሰደ=

ወደደ=

ወለደ=

በምሳሌው መሠረት በቃላት መጀመሪያና መጨረሻ ላይ የሚመጡ ሆሄያትን በመለየት አመልክቱ፡፡

ምሳሌ፡- ለማዳ = የቃሉ መጀመሪያ ድምፅ "ለ" ሲሆን፣ መጨረሻው ደግሞ "ዳ" ነው፡፡

	መጀመሪያ ድምፅ	መጨረሻ ድምፅ
ጭነት=	________________	________________
ምግብ=	________________	________________
በቅሎ =	________________	________________
የቤት =	________________	________________
ጠባቂ =	________________	________________
ታማኝ=	________________	________________

✍መጻፍ

በሚከተሉት ሠንጠረዦች ውስጥ ያሉትን ፊደላት በማቀናጀት አምስት ቃላት መስርቱ፡፡

አ	ጠ	ረ
ቀ	ላ	ጅ
ደ		ም

ሰ	ል	ፍ
ሊ	ቅ	
ጥ	ር	ስ

1. ______________
2. ______________
3. ______________
4. ______________
5. ______________

1. _____________
2. _____________
3. _____________
4. _____________
5. _____________

በምሳሌው መሠረት የሚከተሉትን የቤት እንስሳት ስሞች በመጠቀም አረፍተ ነገር ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡- ዶሮ እንቁላል ትጥላለች፡፡

ፈረስ ለመጓጓዣነት ያገለግላል፡፡

1. ፍየል፡-
2. በግ፡-
3. አህያ፡-
4. በሬ፡-
5. ግመል፡-

📖ንባብ

የሚከተሉትን አረፍተ ነገሮች ድምፃችሁን ከፍ አድርጋችሁ አንብቡ፡፡

ማርታ ታዛዥ ናት፡፡

መኪናው ጋራዥ ገባ፡፡

ሲሃም አጋዥ መፅሐፍ ተገዛላት፡፡

እህቴ አጋዥ አትፈልግም፡፡

ተክዤ ተቀመጥኩ፡፡

✍መጻፍ

"የተወለደበት" በሚለው ቃል ውስጥ ፊደላቱን በመቀነስ፣ በመደጋገምና ቦታቸውን በመቀያየር አዳዲስ ቃላትን ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡-

- ተለየ
- ተለተለ
- ለበደ

1. ___________
2. ___________
3. ___________
4. ___________
5. ___________

የክለሳ ጥያቄዎች

በሚከተሉት ቃላት አረፍተ ነገር መስርቱ፡፡

1. አሞራ፡-
2. አይጥ፡-
3. ቀበሮ፡-
4. አደነ፡-
5. አረሰ፡-

በሚከተሉት ሠንጠረዦች ውስጥ ያሉትን ፊደላት በማቀናጀት አራት ቃላት መስርቱ፡፡

አ	ገ	ሳ
በ		ሙ
ደ	መ	ና

አ	ነ	ሰ
ገ	ከ	ነ
ኘ	ረ	ገ

በቃላት ውስጥ ያሉትን ቅጥያዎች ለዩ፡፡

1. መፅሐፍሽ =
2. እርሳስሽ =
3. ቀረፀች =
4. አነበበች =
5. ወለደች =

የሆሄያትን ቦታ በመቀያየር አዳዲስ ቃላት ጻፉ፡፡

1. ብርቅ= _____
2. ቆረጠ= _____
3. መረገ= _____
4. ሰፈረ= _____
5. ቀለሰ=_____

ዋቢ መጻሕፍት

ባህሩ ዘርጋው፡፡ (2010)፡፡ ዘርጋው መለስተኛ የአማርኛ መዝገበ ቃላት (2ኛ ዕትም)፡፡ አዲስ አበባ፣ ርኖቦት አታሚዎች፡፡

ተስፋ ገ/ስላሴ፡፡ የአማርኛ የፊደል ገበታ፡፡

ታለጌታ ይመር፡፡ (2010)፡፡ ሁለገብ መሠረታዊ የአማርኛ ቋንቋ መማሪያ አጋዥ መፅሐፍ፤ ከ1ኛ- 4ኛ ክፍል፡፡ አዲስ አበባ፣ ነጭ ሳር ማተሚያ ቤት ታተመ፡፡

ታሪኩ ፋንታዬ፡፡ (2008)፡፡ አማርኛ ሁሉ ለሁሉ (ከመለስተኛ-ኮሌጅ)፡፡ አዲስ አበባ፣ ኢስት ትሬዲንግ ኃላ. የተ. የግ. ማህበር፡፡

ትዕግስት ኃይሉ እና ሽጉጤ ተሾመ፡፡ (2007)፡፡ አማርኛ እንደአፍ መፍቻ ቋንቋ አንደኛ ክፍል የተማሪ መፅሐፍ፡፡ አዲስ አበባ

ኑሩ ኢብራሂም፡፡(---)፡፡ ኤክስትሪም አማርኛ፣ ከ1ኛ-4ኛ ክፍል፡፡ አዲስ አበባ፣ ኤክስትሪም ሲሪየስ፡፡

አላምረው ገ/ማሪያም፡፡(2002)፡፡ የአማርኛ መማሪያ አጋዥ መፅሐፍ፤ ከ1ኛ-4ኛ ክፍሎች፡፡ አዲስ አበባ፣ አልታ ማተሚያ ቤት፡፡

አባይነሽ ካሳ እና ተክሌ ወ/ገብርኤል፡፡(2007)፡፡ አማርኛ እንደአፍ መፍቻ ቋንቋ የተማሪ መፅሐፍ፡፡ ደ/ብ/ብ/ህ/ክልል ት/ቢሮ፡፡

ኤፍሬም አሰፋ።(1992)። አዲሱ የአማርኛ መዝገበ ቃላት። አዲስ አበባ፣ ሜጋ ማተሚያ ኢንተርፕራይዝ ታተመ።

እንግዳ ሙሉአለም፣ሰለሞን ሓለፎም፣ ታደሰ እሸቱ እና ታሪኩ ፋንታዬ።(1995)። የአማርኛ መማሪያ መፅሐፍ አንደኛ ክፍል። አዲስ አበባ፣ በት.መ.ማ.ማ.ድ ታተመ።

ደበበ ኃ/ጊዮርጊስ።(2002)። የአማርኛ መርጃ መፅሐፍ፤ ለ5ኛ እና ለ6ኛ ክፍል። አዲስ አበባ፣ አስቴር ነጋ አሳታሚ ድርጅት።

ደበበ ኃ/ጊዮርጊስ(አርታኢ)።(2005)። ሳባ የአማርኛ መዝገበ ቃላት (7ኛ ዕትም)። አዲስ አበባ፣ አስቴር ነጋ አሳታሚ ድርጅት።

ዳንኤል ወርቁ።(2011)። እውነተኛ ጓደኛ። አዲስ አበባ፣ አንከቡት አሳታሚ

ዳንኤል ወርቁ።(2011)። አስተዋዩ ቢራራ። አዲስ አበባ፣ አንከቡት አሳታሚ።

ዳንኤል ወርቁ።(2011)። ዶሮ እና ጭልፊት። አዲስ አበባ፣ አንከቡት አሳታሚ።

ቃላት ከነፍቻቸው

ቃላት	ትርጉም
ሰወረች	ሸሸገች፣ ደበቀች፣ሸፈነች፣ጋረደች፣ ከለለች፣
ስንኝ	የግጥም አንድ መስመር
ቀራፂ	ቅርፅ የሚያወጣ ባለሙያ
ቀጨኔ	በአዲስ አበባ ከተማ የሚገኝ የቦታ ስም
ቁንጮ	ዋና፣ በመሃል ራስ ላይ ሳይላጭ የሚተው ፀጉር
ተቀኘ	ደረሰ፤ አሰበ ፤ዘረፈ(ለገጥም፣ ለቀኔ)
ትራፊክ	አሽከርካሪዎች የትራፊክ ደንብን አሟልተው የሚያሽከረክሩ መሆናቸውን የሚቆጣጠር ፖሊስ
ቸለሰ	ጨርሶ አፈሰሰ፣ ከነበለ፣ ደፋ፣ አብዝቶ ጨመረ
ቻርት	መረጃዎችን በቀላሉ ለማንበብም ሆነ ለማወዳደር በሚያስችል መልክ በአኃዝ(በመስመር) አማካኝነት በአጭሩ በፅሁፍ ለመለየት የሚያስችል ዘዴ
ነውር	ክፉ ግብር፣ በአካል ላይ ያለ ጉድለት
አዚም	መተት፣ አስማት፣ አፍዝ አደንዝዝ
ካውያ	የልብስ መተኮሻ/ ማለስለሻ
ኮሌታ	የሸሚዝ (የኮት) ማጅራት አከባቢ ያለው የሚታጠፍ ክፍል። ገ3
ዛቢያ	የዶማ (የመጥረቢያ) እጀታ
ጨባጣ	በእጅ የሚጨበጥ ድንጋይ ፣ጦር

የአማርኛ የፊደል ገበታ

ግዕዝ	ካዕብ	ሣልስ	ራብዕ	ኃምስ	ሳድስ	ሳብዕ
ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	ሄ	ህ	ሆ
ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሌ	ል	ሎ
ሐ	ሑ	ሒ	ሓ	ሔ	ሕ	ሖ
መ	ሙ	ሚ	ማ	ሜ	ም	ሞ
ሠ	ሡ	ሢ	ሣ	ሤ	ሥ	ሦ
ረ	ሩ	ሪ	ራ	ሬ	ር	ሮ
ሰ	ሱ	ሲ	ሳ	ሴ	ስ	ሶ
ሸ	ሹ	ሺ	ሻ	ሼ	ሽ	ሾ
ቀ	ቁ	ቂ	ቃ	ቄ	ቅ	ቆ
በ	ቡ	ቢ	ባ	ቤ	ብ	ቦ
ተ	ቱ	ቲ	ታ	ቴ	ት	ቶ
ቸ	ቹ	ቺ	ቻ	ቼ	ች	ቾ
ኀ	ኁ	ኂ	ኃ	ኄ	ኅ	ኆ
ነ	ኑ	ኒ	ና	ኔ	ን	ኖ
ኘ	ኙ	ኚ	ኛ	ኜ	ኝ	ኞ
አ	ኡ	ኢ	ኣ	ኤ	እ	ኦ
ከ	ኩ	ኪ	ካ	ኬ	ክ	ኮ
ኸ	ኹ	ኺ	ኻ	ኼ	ኽ	ኾ
ወ	ዉ	ዊ	ዋ	ዌ	ው	ዎ
ዐ	ዑ	ዒ	ዓ	ዔ	ዕ	ዖ
ዘ	ዙ	ዚ	ዛ	ዜ	ዝ	ዞ
ዠ	ዡ	ዢ	ዣ	ዤ	ዥ	ዦ
የ	ዩ	ዪ	ያ	ዬ	ይ	ዮ

ደ	ዱ	ዲ	ዳ	ዴ	ድ	ዶ
ጀ	ጁ	ጂ	ጃ	ጄ	ጅ	ጆ
ገ	ጉ	ጊ	ጋ	ጌ	ግ	ጎ
ጠ	ጡ	ጢ	ጣ	ጤ	ጥ	ጦ
ጨ	ጩ	ጪ	ጫ	ጬ	ጭ	ጮ
ጰ	ጱ	ጲ	ጳ	ጴ	ጵ	ጶ
ጸ	ጹ	ጺ	ጻ	ጼ	ጽ	ጾ
ፀ	ፁ	ፂ	ፃ	ፄ	ፅ	ፆ
ፈ	ፉ	ፊ	ፋ	ፌ	ፍ	ፎ
ፐ	ፑ	ፒ	ፓ	ፔ	ፕ	ፖ
ቨ	ቩ	ቪ	ቫ	ቬ	ቭ	ቮ

የፊደል ቅደም ተከተል

ሀ. የመጀመሪያ ፊደል = ግዕዝ

ሁ. ሁለተኛ ፊደል = ካዕብ

ሂ. ሶስተኛ ፊደል = ሳልስ

ሃ. አራተኛ ፊደል = ራብዕ

ሄ. አምስተኛ ፊደል = ሀምስ

ህ. ስድስተኛ ፊደል = ሳድስ

ሆ. ሰባተኛ ፊደል = ሳብዕ

የኢትዮጵያ ቁጥሮች

፩ 1	፪ 2	፫ 3	፬ 4	፭ 5	፮ 6	፯ 7	፰ 8	፱ 9	፲	10
፲፩	፲፪	፲፫	፲፬	፲፭	፲፮	፲፯	፲፰	፲፱	፳	20
፳፩	፳፪	፳፫	፳፬	፳፭	፳፮	፳፯	፳፰	፳፱	፴	30
፴፩	፴፪	፴፫	፴፬	፴፭	፴፮	፴፯	፴፰	፴፱	፵	40
፵፩	፵፪	፵፫	፵፬	፵፭	፵፮	፵፯	፵፰	፵፱	፶	50
፶፩	፶፪	፶፫	፶፬	፶፭	፶፮	፶፯	፶፰	፶፱	፷	60
፷፩	፷፪	፷፫	፷፬	፷፭	፷፮	፷፯	፷፰	፷፱	፸	70
፸፩	፸፪	፸፫	፸፬	፸፭	፸፮	፸፯	፸፰	፸፱	፹	80
፹፩	፹፪	፹፫	፹፬	፹፭	፹፮	፹፯	፹፰	፹፱	፺	90
፺፩	፺፪	፺፫	፺፬	፺፭	፺፮	፺፯	፺፰	፺፱	፻	100

፻	100
፪፻	200
፫፻	300
፬፻	400
፭፻	500
፮፻	600
፯፻	700
፰፻	800
፱፻	900
፲፻	1000